

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXII. letnik.

V Ljubljani, julij 1905.

VII. zvezek.

Tretja nedelja po binkoštih. (Nedelja v osmini presv. Srca Jezusovega.)

1. O podobi Jezusovega presv. Srca.

Moje srce in moje meso se veseli
v živem Bogu. Ps. 83, 3.

Imeniten, skrivnosten je praznik presv. Srca Jezusovega, ki ga sv. cerkev obhaja v petek po osmini sv. Rešnjega Telesa. V letošnjem cerkvenem letu smo do sedaj obhajali v božični, veliko-nočni in binkoštni dobi skrivnosti včlovečenja, odrešenja in posvečenja našega Gospoda Jezusa Kristusa. V praznik sv. Rešnjega Telesa smo se hvaležno spominjali dobrot, ki nam jih Zveličar deli v najsvetejšem Zakramentu; na praznik Srca Jezusovega pa nas cerkev vabi, naj pogledamo v Jezusovo notranje, skrito življenje, naj premišljujemo skrivnosti njegovega presv. Srca.

Pa kdo izmed nas bi mogel to notranje življenje Srca Jezusovega prav umeti in popolnoma popisati? Saj še celo angelom to ni mogoče. Glejte dobrotljivi Zveličar pa je sam pomagal naši nezmožnosti, ko se je neki pobožni svoji služabnici razodel in ji pokazal podobo svojega Srca ter tudi povedal, kako naj v tej podobi častimo skrivnosti njegovega presv. Srca. Pred kakimi 200 leti je živela na Francoskem pobožna redovnica, Margareta Alakok, ki je bila posebna častivka presv. Rešnjega Telesa. O neki priliki je imela to-le nebeško prikazen, katero je na povelje svoje prednice sama zapisala: Nekega dne sem klečala pred iz-

postavljenim presv. Rešnjim Telesom. Kar se mi prikaže Jezus Kristus sam, ves v nebeški svitlobi. Od njegovega najsv. Telesa so šli žarki na vse strani. V sredi teh gorečih žarkov mi je pokazal svoje presv. Srce, ki je bilo nekako ognjišče, iz katerega se je razširjal žareči ogenj. Iz Srca se je dvigal križ, Srce pa je bilo opleteno s trnjevo krono. Ob enem mi je Zveličar razodel, da pomenijo ognjeni žarki njegovo ljubezen, križ trpljenje njegovega Srca, trnjeva krona pa nehvaležnost človeškega rodu.

To podobo presv. Srca Jezusovega hočemo danes premišljevati.

I. Ljubezen primerjamo ognju in po pravici; zakaj res prešinja srce z gorkoto. Mnogim svetnikom je srce tako gorelo božje ljubezni, da tudi telesno niso mogli te vročine prenašati, in so hiteli na prosto, ali si celo z mrzlo vodo močili razžarjene prsi. Spomnite se le sv. Filipa Nerija. Mislimo si sedaj srce, na vso moč sveto, prav nebeško, napolnjeno z neizmerno, neizrekljivo ljubeznijo do Boga in do človeka: pa imamo Srce Jezusovo, to najčistejše, najzvestejše, najljubeznivejše, najsvetejše božje Srce.

Kakor je srce človeško središče njegovega življenja in moči, ker ravno iz srca se iztaka kri po celem telesu, tako je tudi Srce Jezusovo izvirek vseh studencev milosti, izvirek res prave reke njegove ljubezni, ki se pretaka v njegovi sv. cerkvi; zakaj njegovo najljubeznivejše Srce je središče vsega tega, kar je Jezus Kristus storil v naše odrešenje.

Ljubezen ga je silila, da se je včlovečil; v skrivnosti njegovega včlovečenja se nam jasno kaže neizmerna velikost njegove ljubezni. Zakaj pomislimo le, kdo je tisti, ki je na-se vzel revno človeško podobo. Ali je bil morebiti kak angel? Res so se tudi angeli včasih posluževali človeške podobe, da so se ljudem mogli prikazati; vendar pa so precej zopet odložili človeško podobo, ko so izvršili povelja božja, kakor da bi jim bila ta podoba nekako nerodna, nepripravna obleka, kakor da bi bili veseli, da so se je znebili; Sin božji pa, stvarnik angelov, ni samo podobe človeškega telesa ná-se vzel, ampak res pravo človeško naravo in jo je s svojo božjo naravo združil v eno osebo in te človeške narave ni več odložil, ampak jo bo ohranil vekomaj. Bog sam tedaj je postal nam enak, izvzemši greh; sprejel je človeško srce, da bi nas s tem srcem po božje in človeško ljubil. Ljubezen njegovega božjega Srca je bila tudi

vzrok, da je celih 33 let prebil v revščini in nadlogah, da bi s tem zgledom svoje revščine in trpljenja pridobil si srca vseh revnih, s križi in težavami obloženih, kakor je sam rekel: *Pridite k meni vsi, ki ste revni in obtežni, in jaz vas bom poživil.*

ln kdo naj popiše njegovo ljubezen, dobroto, krotkost in ponižnost, ki jo je v najobilnejši meri kazal, ko je tri leta hodil od kraja do kraja in ljudstvo pripravljaj na odrešenje! Da, on edini je mogel reči: *Učiti se od mene, ker sem krotak in iz srca ponižen.*

Ta ljubezen njegovega presv. Srca ga je nagnila, da je za nas trpel zaničevanje, preganjanje in slednjič umrl na sramotnem križu v naše odrešenje.

Preden pa je zapustil svet, je postavil še spominek svoje ljubezni, ko nam je svoje Telo in svojo Kri zapustil v jed in pijačo, ko je vstanovil vedni žgavni dar svoje ljubezni na naših altarjih. S tem, da je Jezus Kristus ustanovil najsvetejši zakrament, nam je veliko bolj vspešno pokazal svojo ljubezen, kakor judom, med katerimi je vidno prebival 33 let. Ta vidna navzočnost Zveličarjeva med Judi je bila zanje res nenavadna milost: toda še veliko večja je milost, ki jo On nam skazuje, ko prebiva v svojem najsv. Zakramentu. Zakaj Judje so videli Gospoda le po zunanje, le po njegovi človeški postavi in naravi; da bi bili mogli v njem spoznati svojega Boga, zato bi bil moral Jezus Kristus njihovega duha razsvetliti z nadnaravno lučjo sv. vere; zakaj le v veri bi ga bili mogli spoznati. — Mi smo pa to razsvetljenje v sv. veri že prejeli in zato gledamo v najsvetejšem Zakramentu včlovečenega Boga pod podobama kruha in vina; in to naše dušno gledanje je veliko čistejše, višje in zaslužnejše, kakor so ga gledali Judje.

Judje tudi niso vselej in povsod imeli te milosti, da bi bil Jezus med njimi, zakaj Jezus tudi ni bil obenem v Jeruzalemu in ravno tisti čas v Nazaretu; seveda v svoji človeški postavi, zakaj kakor Bog je bil vselej in povsod; v svojem zemeljskem življenju tedaj tudi Zveličar ni bil na več krajih ravno tisti trenutek. Glejte, kar ni bilo pri Judih, to je sedaj pri nas: ne le v tej cerkvi, marveč po vseh katoliških svetiščih celega sveta prebiva Jezus Kristus v sv. zakramentu, kjerkoli imajo shranjeno sveto Rešnje Telo.

On tedaj vedno stanuje med nami in njegovo božje Srce je zmirom pripravljeno, sprejemati naše češčenje in zahvalo, naše

prošnje in vzdihljeje; vsako uro po dnevi in po noči se dá prenesti k bolniku, se dá nam zavžiti; vsak dan se daruje na altarju v spravo za naše grehe, vsak čas želi naše srce ogreti in vžgati z ognjem svoje neskončne ljubezni.

Z njegovega prestola v tabernakeljnu šviga plamen Njegovega ognja po celi fari, in ognjišče tega ognja ljubezni je njegovo najsv. Srce in na tem plamenu naj se tudi naše srce vname. Saj Jezus Kristus sam pravi: *Prišel sem, ogenj prinest na zemljo, in kaj hočem drugega, kakor da gori.* (Luk. 12, 49.)

To pomenijo ognjeni žarki, ki jih je videla služabnica božja iz Zveličarjevega srca švigati: bili so nebeški žarki njegove božje ljubezni.

II. Margareta pa je videla tudi križ, ki se je dvigal iz Jezusovega Srca; kaj naj to pomeni? V sv. pismu beremo, da je bil Gospod od bičanja tako raztepen in razmesarjen, da ni bilo mogoče po besedah preroka Izaije od temena do podplatov na njem najti zdravega mesta; vemo, da je bila njegova glava s trnjem prebodena, njegove roke in noge z žebli prebite; njegovo srce pa je ostalo do smrti nedotaknjeno; šele ko je dušo izdihnil, mu je bilo prebodeno s sulico. Ali pa ni morebiti srce njegovo nič trpelo, ali ni bilo križano?

Predragi! Srce našega Gospoda je več pretrpelo, kakor celo drugo telo; več bolečin občutilo, kakor bičani hrbet, s trnjem kronana glava, z žebli prebodene roke in noge. Zakaj srce je še bolj občutljivo za bolečine, kakor drugo telo; Jezusovo srce je trpelo, dokler je bilo, to je, celo življenje. Njegovo srce je okusilo vse bolečine naenkrat in ne posamezno; trpelo je pa tudi neskončne dušne bolečine.

Srce je občutljivejše za bolečine, kakor najsibo katerikoli drugi ud telesa. Srce je, kakor smo že slišali, sedež in središče vseh občutkov; v srcu se takorekoč zbira vse, veselje in trpljenje. Vsako prijetno in neprijetno čustvo gre v srce, od tod šele v naš razum, da spoznamo in vemo, kaj sedaj čutimo. Ker je tedaj srce takorekoč vez, ki sklepa telo z dušo, zato tudi najbolj čuti bolečino. — Glejte, zato je srce Gospodovo hujši čutilo bičanje, kronanje in križanje, kakor drugi udje; zato je imelo največ bolečin Gospodovega trpljenja zavžiti.

Srce Jezusovo tudi ni trpelo šele zadnji dan njegovega življenja na zemlji, kakor roke ali noge, ampak celo življenje od rojstva do smrti.

Jezus Kristus je namreč v svoji vsevednosti naprej videl vse svoje bolečine; sami pa veste, da trpinči bolečina, za katero vemo že naprej, naše srce še z notranjo bolestjo, ki je dostikrat večji, kakor zunanje trpljenje.

Jezus Kristus je tedaj že celo svoje življenje trpljenje naprej občutil, zakaj kraljevi prerok David pravi o njem: *Saj sem na šibe pripravljen in moja bolečina mi je vedno pred očmi* (Ps. 37, 18) in zopet: *Zakaj, moje življenje zginja v žalosti in moja leta v zdihovanju*. Te besede po razlagi učenikov sv. pisma veljajo o Gospodu in zato pravi učeni kardinal Bellarmin: „Da ne bodo ljudje mislili, Kristus je le tri ure, ali le en dan trpel, zato nam sv. Duh razodeva v psalmih, da je Gospod celo svoje življenje trpel. Zakaj od prve ure svojega rojstva, do zadnjega dne smrti je imel Gospod križ in trpljenje pred očmi, tako, da moremo reči: Celó svoje življenje je visel na križu“.

Ravno zaradi te svoje vsevednosti je Jezus tudi vse bolečine občutil obenem v svojem srcu in ne posameznih. Kakor solnčni žarki, zbrani v stekleni leči, napravijo hujšo vročino, kakor jo ima posamezni žarek, ravno tako je tudi srce Jezusovo veliko več trpelo, kakor drugi posamezni udje, eden za drugim, ker je srce središče vseh bolečin, gorišče vsega dušnega in telesnega trpljenja!

Srce Jezusovo pa ni občutilo le telesnih bolečin, stiskano je bilo še prav posebno od dušne žalosti.

Zakaj kako je moralo to božje srce boleti, ako se je Jezus ozrl po judovskem ljudstvu in spomnil se zaslepljenosti in strašnega konca njegovega. — Njegove vroče solze nad Jeruzalemom nam spričujejo to neizmerno njegovo žalost. Kakšen meč bolečin je moral presuniti Srce Gospodovo, ako je pogledal svojega apostola Judeža Iškarijota, čegar obupni konec mu je vedno bil pred očmi? Nepopisljivo je moralo biti tudi trpljenje Gospodovo na Oljski gori, njegove smrtne težave! Velikost te njegove dušne žalosti nam kažejo krvave kaplje, ki so namestu potù tekle na zemljo. Iz vsega tega mora pač vsak spoznati, da je Gospodovo Srce veliko več trpelo, kakor drugo njegovo Telo. Spomnimo se le še zaničevanja in zasramovanja pred Pilatom, pri Herodu, na križu. Množina trpljenja, ki mu je stiskala srce na križu, je tolikanj potrpežljivega Jezusa prisilila k bolestnemu vskliku: *Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?*

Glejte, ta skrivnostni klic bolečin dosti razločno pravi, zakaj je služabnica božja videla križ nad Jezusovim Srcem. Zveličar je bil mož bolečin.

III. Videla je pa tudi trnjevo krono, ovito okoli njegovega Srca. Kaj pa pomeni to trnje?

V Kristusu sta božja in človeška narava združeni v eni osebi, in to še tesneje, kakor naša duša in naše telo. Tedaj je tudi srce Jezusovo z njegovo božjo naturo najtesneje združeno, in zato je ne samo najsvetejši, ampak res pravo božje Srce. Češčenje in ljubezen, ki ga skazujemo Srcu Kristusovemu, skazujemo Bogu, ker je to srce božje Srce; ravnotako pa mi tudi, ko žalimo Boga z grehi, žalimo njegovo najsvetejše Srce, in ga takorekoč prebadamo s trnjem. In, o kako ostro in neštivilno je to trnje! Božjemu Srcu Jezusovemu smo dolžni najvišje češčenje, največjo ljubezen; pa kje pač najdemo to češčenje in to ljubezen? — Pri neverniki in krivovercih nikjer — pri verniki pa tako redko kje.

Toda grehi in sovraštvo neverniki in krivovercev do tega najsvetejšega Srca ne bolé toliko Jezusa, ker oni ne poznajo ognja njegove ljubezni, ki ogreva celi svet, pač pa ga boli nehvaležnost in mrzlota tistih, ki se imenujejo njegove ovčice, ki so udje sv. cerkve, ki verujejo v njegovo pričujočnost v najsv. Zakramentu, ki dan na dan čutijo dokaze njegove ljubezni in vendar ne nehajo s svojimi grehi in strastmi, s svojim nekrščanskim življenjem žaliti in zbadati Njegovega Srca. Tisti kristjani, ki se pri molitvi dolgočasijo, katerim je pogovarjanje z njim, pobožnost in češčenje nekako breme; ki njegovo božje Srce celo v cerkvi, v njegovem prebivališču z nespodobnim vedenjem žalijo; tisti, ki nimajo nikakega veselja nad Njegovo besedo, ki svoje srce navezujejo na svet, za njega pa nimajo najmanjše iskrice ljubezni; tisti, ki s svojimi smrtnimi grehi, morebiti celo z nevrednimi spovedmi ali božjeropnim obhajilom takorekoč Telo in Kri Gospodovo z nogami teptajo; o tisti so, ki z grozovitim trnjem globoko ranijo in prebadajo najsvetejše Srce Jezusovo.

Ali ni božje Srce v 33 letih svojega življenja zadosti trpelo, ali ga hočeš ti, o grešnik, še po njegovi smrti prebosti, kakor je bilo prebodeno od sulice na križu?

Ko bi mi bil moj sovražnik to storil, toži Gospod, bi bil molčal; da, ako me pa tisti zaničujejo in zasramujejo, ki sem jih za brate sprejel, učil, s svojim Telesom nasitil in s svojo Krvjo

napojil; ako me tisti pozabljajo in prezirajo, ki bi imeli biti moji prijatelji, katoliški kristjani; resnično, to je najbridkejše trnje za moje božje Srce!

O, ko bi mogli enkrat pogledati v to najsvetejše Srce! Koliko goreče in zveste ljubezni, koliko bolečin, koliko strašnega trnja bi zapazili! Zatecimo se danes v to najčistejše, najboljšo Srce in prosimo, da zatre z ognjem svoje ljubezni v naših srcih vse nečisto in pregrešno, nas zopet spravi z Bogom in nas napolni z ljubeznijo do Boga in bližnjega. Za brezštevilna razžaljenja pa, s katerimi smo mi in vsi drugi ranili to božje Srce, hočemo prositi danes pri sveti maši odpuščanja in v zadoščenje danes darovati vse svoje misli, besede in dejanja, našo dušo in telo Jezusovemu najsvetejšemu Srcu in obljubiti, da ga bomo celo življenje častili in ljubili in se nikdar ne ločili od njega.

Ni ga srca na zemlji, tudi očetovega in materinega ne, ki bi tako zvesto, tako goreče ljubilo, kakor edino Srce Jezusovo. In to ljubeče Srce nas ne bo nikdar zapustilo, ako ga mi ne zapustimo. Ne svet, ne meso, ne čast, ne premoženje, ne žalost, ne preganjanje, ne meč, ne smrt naj nas ne loči od tega božjega Srca. Najtrdnjša in najboljša vez pa, ki nas more edino na veke združiti s tem najsvetejšim Srcem, je ljubezen. Zato recimo: „O sladko srce Jezusovo, daj da te vedno bolj ljubimo.“ Amen.

P. J.

2. O sumničanju do bližnjega.

Farizeji in pismarji so godrnjali, rekoč: Ta grešnike sprejema in je z njimi.
Luk. 15, 2.

Zgodi se včasih, da ta ali oni, ki bi rad ustregel ljudem, pa mu vendar-le ne gre po sreči, zakliče: „Saj še Bog vsem ljudem ne more ustreči, kako neki bi jaz!“ Dokaz tega imamo v današnjem evangeliju. Bolj usmiljenega, dobrotljivega, ljubeznivega človeka nega je bil Jezus Kristus si gotovo ne moremo misliti. Nikdar ni nikogar žalil, nikomur kaj žalega storil, vsakemu je želel vse najboljše, delil je dobrrote na vse strani, bolnike ozdravljaj, mrtve obujal itd. Tudi z grešniki je imel čudovito veliko usmiljenje. On sam je rekel, da *bo v nebesih večje veselje nad enim grešnikom, ki se spreobrne, kakor nad 99 pravičnimi, ki ne potrebujejo*

pokore. V današnjem evangeliju zopet v priliki kaže, kako srčno on želi, da bi vsi ljudje njemu zvesto služili. Da bi vse pridobil za nebesa, je grešnike celo k sebi sprejemal in ž njimi jedel. Gotovo je Zveličar storil vse to le iz najboljšega namena. Toda je-li s tem ustregel ljudem? Nikakor ne! Sv. evangelij pravi: *Farizeji in pismarji so godrnjali, rekoč: Ta grešnike sprejema in je ž njimi.*

Glejte, kako grdo in krivično so navlašč presojali obnašanje Jezusovo. On, najsvetejši, je hotel tudi druge za-se pridobiti ter jih storiti tako časno in večno srečne, a ti so ga zato obrekovali, kakor bi bil sam enako velik grešnik. Jezus je imel pri vsem svojem dejanju najboljši in najlepši namen, pa sovražniki njegovi so to ostudno zavijali in natolcevali. Sodili so Jezusa po svojem kopitu; ker sami niso bili nič prida, so podtikali tudi Jezusu slabe namene. No, to se ni zgodilo samo pri tej priložnosti; to se je zgodilo že večkrat. Ko je Jezus sobotni dan bolnike ozdravljaj, so se pohujševali nad tem, češ, da je prelomil zapoved, ki delo sobotni dan prepoveduje; ko je hudobne duhove izganjal iz obsedenih, so rekli: „Z Belcebubom, višjim hudobnim duhom, izganjanja hudobne duhove“. Jezus Kristus torej z vso svojo ljubeznivostjo in dobrotljivostjo vendar-le nikoli ni mogel ustreči ljudem; čim več dobrega je storil, tem bolj so ga natolcevali in sumničili.

Tako in ne mnogo drugače se tudi še sedaj godi na svetu. Naj človek stori, karkoli hoče, četudi dela vse le iz najblažjega namena, vendar mu ljudje zmerom kaj hudega podtikajo, ga natolcujejo, sumničijo, krivo sodijo. Jaz menim, da ne bo odveč, ako danes o tej stvari nekoliko izpregovorim in vam povem, kako nevarno, škodljivo in pregrešno je sumničenje ali natolcevanje bližnjega. S tem razložim nekoliko osmo božjo zapoved, ki se glasi: „Ne pričaj po krivem zoper svojega bližnjega!“ Jaz pa pravim: „Ne sodi po krivem svojega bližnjega!“ In to vam bom pojasnil.

Ljudje pravijo, da je sedaj hudo na svetu. Zakaj je hudo, vsakdo sam lahko ugane, saj ga skušnja uči. Vzroki te nesreče so mnogi; marsikatero sem vam že pojasnil. Danes vam hočem zopet pojasniti nek tak vzrok sedanje nesreče. Kristus je med drugimi čednostimi posebno priporočal ljubezen. *Ljubite se med seboj; iz tega bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako*

se ljubite med seboj. Torej po medsebojni ljubezni se morajo kristjani med seboj poznati. Prava ljubezen nas dela prave učence Jezusove.

Ako pa je ljubezen res prava, mora iz nje izvirati tudi zaupanje; kjer pa je med ljudmi pravo zaupanje, tam je tudi pravi mir, pravo veselje, prava sreča in zadovoljnosti.

Toda, ako se sedaj vprašamo, koliko je sedaj zaupanja med ljudmi, reči moramo, da prav malo. Čeprav se na vnanje kaže, kakor da bi res le ljubezen vladala med ljudmi, vendar je skoro ni. Čeprav se na vnanje kaže še ljubezen in zaupanje, v srcu pa je le sumničenje in natolcevanje. Mnogi ljudje so tako občutljivi in nezaupljivi, da vsako najmanjšo stvarico napak tolmačijo. Ako jih kdo ogovori, ni jim prav, ako molči, pa zopet o tem slabo mislijo, ako nekoliko hitreje stopi, ako jih pogleda, vse, prav vse, mislijo, da je obrnjeno zoper nje. In čim večkrat se to ponavlja, tem bolj se ustanove v svojem prepričanju, tem bolj se navadajo sumničenja in natolcevanja. Tako si brez vzroka, brez potrebe sami sebi grene ure in dneve, ker mislijo, da jih ves svet preganja in sovraži, ko jim vendar nikdo nič žalega ne prizadene. Ali ni res to nespametno?

Toda tako sumničenje in natolcevanje (in kriva sodba) o svojem bližnjem pa je tudi jako nevarno, škodljivo in pregrešno.

Nevarno je, bližnjega krivo soditi, ker sumničenje samo navadno ne ostane le v mislih, temveč tak človek svojo sumnjo začne kmalu tudi drugim odkrivati in tako se izcimi iz tega grdo obrekovanje. Koliko hudega pa zopet iz tega izhaja! Sovraštvo, jeza, kletev, nevoščljivost itd. In zakaj in odkod vse to? Največkrat le iz golega sumničenja in natolcevanja, brez pravega vzroka in povoda.

Vsakdo iz tega lahko sam sklepa, kako nevarno in škodljivo je sumničenje ali kriva sodba o bližnjem. Koliko hudega, koliko časne, a tudi večne škode lahko sumljivec nakoplje svojemu bližnjemu po nedolžnem.

Zlatar je dobil nekdanj od imenitne gospe naročilo, naj ji naredi posebno dragocenost. Gospa mu je dala več dragocenih biserov, katere naj vkuje v ono lepotijo. Robert, zlatarski učenec, je imel veliko veselje nad temi dragocenostmi in jih je večkrat ogledaval. Nekdanj pa opazi gospodar, da mu je zmanjkalo dveh najdražjih kamnov. Seveda mojster je takoj sodil učenca Roberta. Na skrivnem je preiskal vse kotičke v njegovem stanovanju. In

res dobil je draga kamenčka v neki špranji v zidu nad staro veliko omaro. Robert je sicer zatrjeval, da on ni kradel; a vse izgovarjanje ni nič pomagalo. Mojster ga je strahovito sklestil in zapodil iz službe. Drugi dan pa je mojstru zopet zmanjkalo enega kamenčka in našel ga je v ravno isti špranji. Poslej pa je skrbno pazil, kdo nosi kamne v špranjo. Kar prileti sraka, katero je oni učenec ukrotil in izredil, vzame v kljun zopet en kamenček in ga nese v ono špranjo. Mojstru je bilo sedaj silno žal, da je učenca tako kaznoval in ga celo spodil. Poiskal ga je zopet in ga vzel v službo, ter ga bogato obdaril za to, ker mu je preje storil tako krivico.

Češki kralj Venceslav je po krivem sumničil svojo soprogo kraljico Jovano, kakor bi mu bila nezvesta. Hotel je siloma zvedeti od sv. Janeza Nep., kaj se mu je kraljica spovedovala. Ker pa sv. Janez tega ni hotel in tudi ni smel povedati, zato je bil umorjen.

Glejte, to je prišlo le iz praznega, krivega sumničenja, katero si je kralj v glavo vtepel! Koliko drugih enakih zgledov bi mogel naštet! Toda čemu? Saj nas žalostna skušnja uči, da se tolikokrat kak hud prepir, veliko in dolgo sovraštvo med zakonskimi, v družinah, med sosedi začne le iz praznega, golega sumničenja, na katerem ni čisto nič resnice.

Marsikdaj pa se tudi zgodi, da ta ali oni res kaj takega reče ali stori, o čemur bi mogel človek kaj slutiti in soditi hudega. A tudi tedaj bi sodil le po krivem. Saj vsakdo ve iz lastne skušnje, kako se vsakdo lahko zareče, ali da zine kaj takega, s čimur on sam ni nič hudega nameraval, drugi pa si že mislijo bogve kaj krivega. Ali pa človek nevede kaj stori, kar misli, da je prav, drugi pa presojuje stvar z druge strani in si domišljujejo precej veliko hudodelstvo. Kolika krivica se zopet v tem oziru utegne človeku pripetiti!

Ko so sv. apostola Pavla peljali vjetega iz Jeruzalema v Rim, so dospeli na otok Malto, kjer so jih prebivalci jako uljudno sprejeli. Zakurili so ogenj, da bi se ogreli. Med drugim je tudi sv. Pavel pograbil zvezek suhega trsja, da bi ga vrgel na ogenj. A v tem, ko je pograbil les, ga je pičil modras v roko. Ljudje pa so zaradi tega takoj vse hudo mislili o Pavlu: „Ta mož mora biti gotovo velik grešnik in kazni vreden; zakaj komaj je odšel ladjelomu, pa ga že druga kazen božja preganja.“ A kmalu se je sumničenje in natolcevanje teh ljudi izpremenilo v začudenje, ker Pavel je le nekoliko roko stresel in kača je padla v ogenj. Ni ga obšla slabost, ker je bil zastrupljen, temveč bil je zdrav. Uresničilo se je le prerokovanje Jezusovo, da njegovim učencem strup ne bo nič škodoval. Ta čudež in še mnogi drugi, katere je storil na otoku, so izpreobrnilo mnogo prebivalcev.

Pokazal sem vam torej, kako nevarno in škodljivo je, koga sumničiti ali natolcevati ali krivo o njem soditi brez vzroka. Koliko hudega pride med ljudi ravno zaradi tega. A tako natolcevanje ni samo nevarno in nelepo, temveč je tudi pregrešno. Ako ima kdo svojeglavno in preišljeno svojega bližnjega kot hudobnega človeka, brez pravega vzroka, zaredi se mu v srcu nekako sovraštvo in mrznja do njega in to je že velik greh, ki je zoper ljubezen do bližnjega.

Kdor bližnjega krivo sodi in natolcuje, tak navadno samega sebe preveč povišuje in ceni; v obojem je velik kos napuha in ošabnosti. Torej je sumničenje že zaradi tega pregrešno, ker izvira iz napuha. Kdor sodi bližnjega, ta se pregreši tudi zaradi tega, ker poseza v božje pravice. V sv. pismu beremo, da je Bog sodbo sam sebi prihranil. In Kristus je kar naravnost rekel: *Ne sodite in ne boste sojeni, ne pogublajte in ne boste pogubljeni!* (Luk. 6. 37.) S temi besedami je hotel Kristus reči: „Ako hočete usmiljenje pri Bogu doseči, ne sodite neusmiljeno in po krivici svojega bližnjega. Bodite ostri sami do sebe, do svojega bližnjega pa mili in prijazni in prizanesljivi!“ Neki pregovor tudi pravi: „Vsak naj pred svojim pragom pometa!“ t. j. vsakdo naj skrbi, da bo sam imel mirno vest, svojega bližnjega naj pusti v miru, ako ga dolžnost ne veže, da ga opomni. Po pravici pravi sveti Gregor Naz: Kdor sam ni hudoben, ta tudi svojega bližnjega slabo ne sodi“ In sv. Krizostom govori: „Hudoben človek kaj rad veruje, da so drugi ljudje ravno taki kakor on.“ Je že stara resnica, da človek svojega bližnjega najraje po svojem kopitu meri in presoja. Kdor je v resnici dober, ta tudi o vseh drugih ljudeh le dobro misli in sodi; kdor pa je hudoben, ta navadno vse druge ima za hudobne. To nam zopet potrjuje sv. Gregor Naz., ko pravi: „Ta ne sumiči nobene napake, kdor je sam čist in brez madeža. Kdor ni k nobenemu grehu nagnen, ta tudi k temu ni nagnen, da bi koga natolceval.“

Predragi v Kristusu! Pokazal sem vam, kako grdo, nevarno, škodljivo in pregrešno je o svojem bližnjem slabo soditi in ga natolcevati. Nobeden ne vidi v srce svojemu bližnjemu, torej ga tudi ne sme obsojati. Soditi pa koga le po vnanjosti, po obrazu, hoji in sploh po obnašanju, to pa gotovo ni prav, kar lahko vsak sam uvidi.

Čeprav pa je to tako očitvidno in jasno, da se ne sme brez vzroka o bližnjem slabo soditi, vendar se ravno v tem oziru toliko-

krat greši. Koliko bridkih ur prizadene ravno to temu ali onemu dobremu kristijanu! S čim naj pa se tak človek t o l a ž i, katerega ljudje krivo sodijo in natolcujejo? Pomisliti mora, da ljudje sodijo po svoje, Bog pa po svoje; a sodba ljudi pred Bogom nič ne velja. Marsikoga ljudje povelečujajo, a Bog ga ne hvali; marsikoga pa ima Bog rad, a ljudem pa vendar-le ni všeč. Skušnja uči, da ljudje ne klatijo slabega sadja z dreves, kislega in gnjilega, temveč najboljše, kar dobe. Tudi ose ne obirajo kislh hrušk in jabolk, temveč le sladke in medne. Tako tudi ljudje navadno ne natolcujejo slabih ljudi, ki so sploh kot taki znani, temveč le dobre, navadno take, ki so boljši nego oni sami. Kaj lepo nas uči v tem oziru pobožni Hugo od sv. Viktorija: „Bodi tako mil do tujih napak, kakor si do svojih; ne sodi nikogar ostrejše, kakor samega sebe. Sodi druge tako, kakor sam želiš, da bi te drugi sodili... Najprej premisli, potem sodi, zakaj ni še kriv tisti, ki je tožen, temveč oni, kateremu je hudobija spričana.“

Da sodimo o vsakem vse najboljše, dokler se o hudem ne prepričamo, tirja od nas krščanska ljubezen. Sv. apostol Pavel uči: „Ko bi človeške in angelske jezike govoril, ljubezni pa bi ne imel, bil bi ko bučeč bron in zvoneč zvonec... Ljubezen je potrpežljiva, je dobrotljiva; ljubezen ni nevoščljiva, ne ravno napačno, se ne napihuje, ... ne misli hudega, se ne veseli krivice, veseli se pa resnice; vse pretrpi, vse veruje, vse upa, vse prenese.“

Taka mora biti ljubezen do bližnjega, ne pa škodoželjna. Potrpežljivo in dobrotljivo ljubezen do grešnikov kaže Jezus tudi v današnjem evangeliju, čeprav so mu farizeji to očitali. Učimo se tudi mi od Jezusa te lepe ljubezni do bližnjega. Kakor moramo do Boga biti odkritosrčni, tako moramo biti tudi do bližnjega odkritosrčni in usmiljeni, ker Jezus uči: *Bodite usmiljeni in usmiljenje bote dosegli!*

† J. Benkovič.

Četrta nedelja po binkoštih.

Slabe družčine.

Ne razveseljaj se po stezah brezbožnih in pot hudobnih ti ne bodi všeč.
Beži pred njo in ne hodi tja; odstopi in zapusti jo. Preg. 4. 14.

Ljudi boš od sedaj lovil, je rekel Jezus Petru; mreža ti bo nauk, ki sem ga vam oznanjeval, čoln je sv. cerkev, ki jo bom ustanovil po svojem vstajenju. Da bo pa tudi tvoj lov srečen in

obilen, zato hočem pri vas ostati do konca sveta s svojo pomočjo in milostjo. Tako je govoril Petru Zveličar, ki je hotel, da bi se vsi ljudje rešili, da bi ne bila njegova kri za nobenega zastonj prelita, da bi bili vsi enkrat srečni.

Nekomu pa ta skrb in prizadevanje Zveličarjevo, človeški rod rešiti pogube, ni všeč t. j. satanu, ki bi tudi zase imel rad kaj duš: zato si prizadeva uničiti to, kar je storil Jezus Kristus; tudi satan je nekak ribič, tudi on ima svoje mreže, v katere lovi ljudi. Ker pa dobro ve, da je stara navada železna srajca, da tudi v starosti človek ohrani, čemur se v mladosti privadi, da v mladosti bogoljubno živeč človek večinoma stanoviten ostane tudi pozneje v čednostih, zato si na vso moč prizadeva že v mladosti dobiti človeka v svoje mreže. Mrež ima obilno: sv. Anton puščavnik je videl cel svet preprežen s satanovimi mrežami. Vendar se jih v eno mrežo več vjame, kakor v druge in ta mreža je slaba družčina.

Hudič dobro ve, da mlad človek rad zahaja v družčino: zato pa je družčina za hudiča najboljša in za mladega človeka najnevarniša mreža. — Seveda mislim pri tem slabo družčino. Ker pa mladi ljudje ne spoznajo ali boljše rečeno nočejo spoznati, kaj je slaba družčina in se vsled tega tako lahko vjamejo v hudičevo mrežo: zato ti hočem danes, krščanska mladina, opisati natančniši to mrežo, da se je boš znala ogibati.

I. Najboljša satanova meja je slaba družčina. Katero družčino pa imenujemo slabo? Slaba družčina je tista, v kateri je nedolžnost ali pa stan posvečujoče milosti božje v nevarnosti, sploh kjer je priložnost greha, ali tudi kjer bi človek oslabel v dobrem. Bog sam svari pred slabimi družčinami. V bukvah pregovorov berem: *Moj sin, ako te grešniki vabijo, ne hodi za njimi. Ako pravijo: pojdi z nami! moj sin, nikar ne hodi z njimi; zdrži svojo nogo od njih.* (1. 10.) *Ne razveseljuj se po stezah brezbožnih in pot hudobnih ti ne bodi všeč. Beži pred njo in ne hodi tja; odstopi in zapusti jo.* (Preg. 4. 14.)

To so besede iz sv. pisma, s katerimi nam Bog sam prepoveduje, zahajati v slabe družčine. Vzroka za to prepoved tudi ni težko najti.

Nedolžni človek, ki živi v milosti božji, ni nikomur tako ljub in drag, kakor Bogu samemu, in nihče na svetu ne spozna tako, kakor Bog sam, kolika škoda je zgubiti nedolžnost in posvečujočo milost božjo. Ta neizmerna nesreča se pa ravno v slabih

družčinah največkrat zgodi. Dobri in nedolžni se namreč lahko popačijo in s hudobnimi potegnejo, ako začno v njih družčino zahajati: zato pravi Bog sam: *Kdor hodi z modrimi, bo moder; prijatelj neumnežev pa bo njim enak.* (Preg. 13. 20.) *Kdor se s smolo peča, se osmoli, in kdor se z napuhnjenimi pajdaši, bo tudi napuhnjen.* (Sir. 13. 1.) *Ne dajte se zapeljati: pregrešni pogovori dobro obnašanje spačijo.* (1. Kor. 15. 33)

Nihče se tudi ne more izgovarjati, da je dosti trden, da se ne bo dal premagati, če tudi pride v pohujšljivo družčino: hudobija ima že to lastnost, da v slabi tovarišiji ne spreobrne dobri hudobnega, ampak sprijeni pokvari nedolžnega.

Ako se zdrav grozd dotika gnjilega, sam začne gnjiti. Kakor eno gnjilo jabelko cel koš zdravih in dobrih pokvari, ravno tako tudi en sam spačen, malopriden človek lahko okuži celo sosesko. *Ali ne veste,* pravi sv. Pavel, *da malo drožja vse testo prekisa?* (1. Kor. 5. 6.)

Kdo ne ve iz lastne skušnje, kako hitro se mladina poprime marsikatere napake, ki jo je kdo odkod prinesel? Kako zelo se širi neupodobnost v govorjenju in dejanju, kako dandanšnji še ne odrasli znajo bolj kleti, kakor moliti, dobro ve žalibog vsak dušni pastir. In kaj je temu vzrok? Slaba družčina.

Velik čudež je bil, da niso levi raztrgali Danijela v levnjaku, še večji čudež bi bil, ako bi nedolžni ostal nepokvarjen med pohujšljivci.

Torej, krščanska mladina! ako vidiš, da je v kaki hiši tvoja nedolžnost v nevarnosti, zapusti jo in beži od nje, zakaj hudič ima v nji svojo mrežo razpeto. Nikar ne reci: Saj bi rad proč šel, pa nimam kam iti.

Oče v nebesih, ki preživlja ptice pod nebom in oblači lilije na polju, tudi tebe ne bo pozabil, ako zavoljo njega grešno priložnost zapustiš. — Ne hodi v hiše, kjer klafajo, obrekujejo, o službi božji, sv. veri in njenih služabnikih posmehljivo ali zaničljivo govore. V takih družčinah ima hudič obilen plen v svojih mrežah: tudi ti se boš ujel v njih: zakaj kdor nevarnost ljubi, se v njej pogubi. — Varuj se tistih kotov, kjer se zbirajo igravci in postopači. Ti nemarni ljudje opuščajo službo božjo, srce jim je za vse dobro in sveto ledeno in kamenito: oni zaigrajo in zakvartajo svojo dušo. Ogiblji se jih: zakaj kdor se med otrobe meša, ga svinje pojedjo.

Da si poštenost in prijaznost z Bogom ohraniš, ne zahajaj v krčme in beznice, kjer se pijančuje, gode, pleše in norčuje. O kolikim so ti nesrečni godci že zagodli nedolžnost in poštenost! Take hiše so vrata, skozi katera pelje pot naravnost v pekel. Kdor se po stejah plazi, sajast in črn iz njih pride, in kdor se po takih pregrešnih hišah kratkočasi, si zamaže svojo neumrjočo dušo.

Ako bi se vedelo, da kdor gre v to ali ono hišo, vsak gobov ali slep, ali kruljev iz nje pride: gotovo bi se je sleherni ogibal; ali pa se ne boš veliko skrbniši ogibal takih kužnih krajev, kjer veš, da bi si mogel dušo umoriti?

II. Druga zelo nevarna mreža hudičeva za mladino je ponočevanje.

Ponočevanje je najstrašnejši kuga za mladino, ta razvada je začetek pogubljenja pri mladih ljudeh: njej smemo pripisovati velik del sedanjih šib in stisek. Ponočevanje začeti, ali pa hudiču se zapisati, je eno in isto. Zakaj največ smrtnih grehov izhaja iz te gnjusobe, ne le nečistost, zapravljanje poštenja, pijančevanje, mrzenje cerkve in sv. zakramentov, nesramna predrznost, ampak tudi veliko preteпов in pobojev ima svoj začetek in konec v tej razuzdanosti. Mladino celih vasi pripravi ta strašna kuga ob strah božji. Gorje jim zavoljo tega greha! Saj že 15 in 16 letni pobalini lazijo po noči okoli: drugi dan je pa ves krmežljiv in zaspan in za nobeno delo: starši so pri tem pa še tako nespametni, da se ne spomnijo ne preiskovati, kaj je vzrok sinove čmernosti: Kaj ti je Jože, Miha? ali si bolan, kaj ti hočem skuhati, govoré mesto, da bi ga ostro prijeli, kje je bil po noči, potem mu pa s prekljo zbili ponočne muhe z glave.

Dokler se mladenič ne poda v to gnjusobo, je voljan, pameten, pokoren staršem: kakor hitro pa je bil parkrat po noči v slabi tovaršiji, je pa ves spremenjen, trmast, sirov, len, poln vsakovrstnih muh in napak.

Koliko mladeničev bi bilo lahko svetnikov, ko bi jih ponočevanje ne bilo zapeljalo in spačilo! Koliko jih v starosti objokuje tista leta, ki so jih v mladosti napravili s takim življenjem! Ali kaj pomaga: čas se ne da nazaj priklicati: kar je storjeno, je storjeno, kar je zamujeno, je zamujeno, pa tudi zapisano v sodnih bukvah.

Vendar je še srečen tisti, kdor ima čas in voljo obžalovati norosti mladih let: zakaj dosti jih prej umrje ali še celo žalostno

konča ravno vsled ponočevanja. Sam sem poznal mladeniča, ki je rad lazil po noči okoli. Na binkoštno nedeljo zvečer pred tremi leti ga je par ponočnjakov sililo, naj gre ž njimi: oče je bil hud in ga ni pustil ž njimi; toda strast je sina premagala, ušel je skozi okno in šel s postopači. Pa glejte pravično kazen božjo: ponočnjaki iz drugega kraja ga dobe in misleč, da je on tisti, na katerega so imeli, kakor pravimo, piko, ga eden s sekiro udari po glavi: s krvijo oblitega neso v bližnjo hišo, ki tudi ni bila dosti vredna; nesrečnež prosi spovednika, pa vsi se izgovarjajo, kdo bo sedaj ponoči hodil doli, naj počaka do jutra; ob 4. uri zjutraj pride duhovnik, pa fant je že stal pred sodnim stolom božjim. Sam se tudi videl dva izmed tistih ponočnjakov, ki so ga zvalili, da je šel ž njimi, pri njegovem pogrebu jokati za pokopališčnim zidom: sedaj sta sama spoznala, kaj je ponočevanje, vendar prepozno, kriva sta bila smrti svojega tovariša. Žalostni konec in kazen božja za neubogljivost in brezbožnost!

Koliko pohujšanja pa je ob enem tudi kriv ponočnjak pri mlajših tovariših; kakršen je on, taki bodo tudi v kratkem mlajši, katere on tako živeti uči z besedo in zgledom, in ko bodo njegove kosti, kdo ve, že kolikokrat prekopane, bodo njegovi grehi v pohujšanih mladih še na svetu živeli! in to bo šlo od roda do roda. Koliko zadolženja in odgovornosti si tedaj nakoplje predrzni ponočnjak pred Bogom!

Predragi, krščanski mladenič! s strahom pred odgovornostjo in s studom nad ponočevanjem naj te napolnijo besede, ki sem jih do sedaj govoril. Skleni trdno, zapustiti slabo družčino, v katero si morebiti dosedaj zahajal, ali skrbno varovati se in stanoviten ostati proti vsakemu prigovarjanju in zapeljevanju, ako si bil dosedaj še poštenjak in si imel noč za spanje, dan pa za delo. Naj te ne zbegajo zaničljive besede ponočnih postopačev, da se matere za krilo držiš, da te je strah po noči, da nimaš korajže, staršem pokazati, da nisi več petletni otrok: ko prideš v leta, boš sam spoznal, kaj je slaba družčina, ponočevanje. Bodi poštenjak, skrbi, da bodo Bog in pošteni ljudje rekli o tebi: to je fant, ki je vzgled celi soseski, čast in slava mu.

III. Najbolj nevarna mreža satana za mladino obojega spola pa je medsebojna družčina. Skrivno shajanje in pogovarjanje je kakor nalašč za hudiča, da si nalovi obilno duš.

Navidezno je sprva taka družčina nedolžna; toda le navidezno: neprevidno, dvoumno govorjenje obudi v srcu ogenj

hudega nagnenja: čisto, nepokvarjeno srce se začetkoma vstraši tega ognja, sramuje se takih pogovorov, pa sčasoma se jih privadi, da jih komaj pričakuje; ko se oglasi vest, jo premaga navadno zapeljiva priliznjenost. Ali si moremo misliti, da ne trpi pri tem škode nedolžnost? O hudič je ves vesel, da te je spravil v to nevarno družčino: vesel, da se tako lepo zapletaš v njegovo mrežo: on ve, da je včasih ena sama dvoumna beseda zadosti, da ti obudi brezštevila pregrešnih misli, in skušnjav.

Pa kaj, ker hudič ni zadovoljen še s tem: on spravi mladost od pogovora k nespodobni prijaznosti, k pregrešnemu obnašanju. Ali naj se čudimo potem, da se takšni nesrečni mladi ljudje na enkrat vidno spremenijo? da so od sedaj prevzetni, svojeglavi, prepirljivi, nepokorni? da zgubijo veselje do molitve, do službe božje, sv. zakramentov? Kdo naj popiše pohujšanje, ki ga take pregrešne zveze dajejo soseski; kdo naj popiše jezo, sramoto, žalost, ki jo morajo pri tem tudi starši in drugi dobri in nedolžni ljudje vžiti? O koliko solza je že poteklo po licu zapeljane nedolžnosti, o koliko poprej srečnih, pred grehom zadovoljnih preklinja sedaj uro, ko se je začela nesrečna tovarišija! Proč je mir srca, proč zadovoljnost, raztrgan venec nedolžnosti! In če se tako pregrešno znanje konča tudi z zakonom, kaznen božja tudi na tem svetu redkokedaj izostane. Redkokedaj oba spoznata svoje pregrešno življenje, redkokedaj oba s krščanskim življenjem skušata popraviti, kar sta storila slabega. In če tudi eden pride k spoznanju, kako hudo mu je, da mora ves čas svojega življenja priklenjen biti na svojega zakonskega tovariša, tovarišico. Eden bi rad molil, drugi molitve ne more trpeti; eden bi rad pogosto sv. zakramente prejemal, drugi ga sovraži zaradi tega in mu stavi vse mogoče zadržke: eden za otroke molí in jih lepo uči, jim dober zgled daje, drugi jih preklinja in pohujšuje; eden je varčen in zbira za dom in otroke, drugi raznaša, zapija in zapravlja; eden rad vbogajme daje, drugi je lakomen: ob kratkem rečeno: eden bi rad, da bi bila oba sedaj božja, drugi tako dela, da bi bila oba hudičeva. O nesrečen tak zakon! toda pravična kaznen božja! Pa kaj bi vam še nadalje razlagal nesrečo pregrešnih zvez: morebiti jo že kdo izmed vas čuti, ali jo bo že še čutil.

Predraga krščanska mladina! Pokazal sem ti mreže, ki jih razpenja satan, da bi te dobil v kremplje. O beži od njih, da se ne vjameš. Ogiblji se krajev, kjer bi prišla tvoja poštenost in ne-

dolžnost v nevarnost, išči si družbe, v kateri si kaj pridobiš, ne pa škoduješ na duši, vedi, da ima noč svojo moč, da hudič največ duš nalovi v mraku, po noči, da je zanj najboljši in zate najnevarniši vada slaba družčina.

O prosimo predragi danes Boga, naj razlije obilnost svoje milosti čez nedolžno mladino, da nevarnosti, ki jo od vseh strani obdajajo, spozna in se jih koliker mogoče varuje in si ohrani svoj najlepši biser, sv. nedolžnost in milost božjo. Amen. *P. J.*

Peta nedelja po binkoštih. (Praznik karmelske Matere božje.)

1. O sv. škapulirjih.

Oblekel me je v oblačilo zveličanja
in me ogrnil z obleko pravičnosti.

Iz. 61, 10.

Judovski učenički so obračali božjo zapoved: *Ne ubijaj!* samo na dejanski uboj. Nebeški Učenik Jezus Kristus pa je po besedah današnjega evangelija poučil svoje učence tako, da se ne smemo zoper ljubezen do bližnjega pregrešiti tudi ne s krivično jezo in žalečim zasramovanjem. Naznanil jim je, kolikor večja je žalitev bližnjega, toliko večja bo tudi kazen, in da Bog tistega, ki se zelo hudó pregreši zoper ljubezen do bližnjega, kaznuje z večnim pogubljenjem kot *krivega peklenškega ognja*.

Ljubezen do bližnjega je v najožji zvezi z ljubeznijo do Boga. Sv. Janez pravi: *Ako kdo reče: Ljubim Boga, in sovraži svojega brata, je lažnik. Kdor namreč ne ljubi svojega brata, katerega vidi, kakó more ljubiti Boga, katerega ne vidi? In to zapoved imamo od Boga, da, kdor ljubi Boga, naj ljubi tudi svojega brata.* In spet pravi učenec ljubezni: *Nobeden ni iz Boga, kateri ni pravičen in ne ljubi svojega brata.* Zato trdi: *Kdor ne ljubi, ostane v smrti.* (Jan. I. 4, 20. 21. 3, 10. 3, 14.) To je dušna smrt, večna smrt, večno pogubljenje. Torej bo s peklenkim ognjem kaznovan tisti, kdor nima krščanske ljubezni do Boga in do bližnjega.

Toda sv. vera nas uči, da more, kdor se z milostjo božjo resnično spokori, tudi upati, da odide peklenkemu ognju.

In glejte, predragi, ravno današnji dan nas sv. cerkev opozarja na tisto mogočno priprošnjico, katera nam je zmiraj pripravljena izprositi milost prave spokornosti, da bi ušli večnemu ognju. To je Marija, naša nebeška Mati, češčena v sv. katoliški cerkvi zlasti danes pod imenom karmelske ali škapulirske Matere božje. Preden vam o tem kaj več govorim, povem vam še poprej nekaj o raznih drugih škapulirjih, da spoznate, kaj posebnega pomenijo v katoliški cerkvi besede Izaijeve: *Oblekel me je v oblačilo zveličanja in me ogrnil z obleko pravičnosti.*

Beseda škapulir je latinska. Scapulae se pravijo pleča, škapulir je torej oblačilce, ki se devlje čez pleča ali naplečnik. Če je kaka Marijina podoba na njem, zlasti karmelska, se imenuje tudi malo Marijino oblačilce. Imamo več škapulirjev, ki pa niso vsi združeni tudi z gotovimi bratovščinami.

1. Škapulir Jezusovega trpljenja ali rdeči škapulir; ta je brez bratovščine. Sestoji iz dveh štirivoglastih koščkov sukna rdeče barve. Tudi oba trakova, ki skupaj držita oba ta koščka, morata biti rdeča in volnena. Na enem teh dveh koščkov mora biti podoba križanega Zveličarja, na drugem pa presv. Srcé Jezusovo in Marijino.

Če nosimo rdeči škapulir hkrati z drugimi škapulirji, mora imeti ta škapulir za-se svoja rdeča trakova. Na ta dva trakova pa smejo biti prišiti tudi drugi škapulirji.

Ta škapulir se nosi na čast prebritkemu trpljenju Jezusovemu, da bi namreč lažje premišljevali Gospodovo trpljenje in grenko smrt, mu povrnili ljubezen za ljubezen ter se hkrati zedinili s trpečim Srcem Jezusovim in Srcem žalostne Matere božje.

Začetek tega škapulirja seže nazaj v l. 1846, ko se je Gospod Jezus Kristus prikazal pobožni nuni (usmiljenki) Apoloniji Andrivô v Parizu s takim škapulirjem v desnici. Prikazal se ji je večkrat, enkrat tudi preblazena Devica Marija, ki ji je potožila tako-le: „Svet drvi v večno pogubljenje, ker ne mara misliti na Kristusovo trpljenje. O, stori vendar, kar le moreš, da ga ljudje začno premišljevati. Stori, kar ti je mogoče, da se zveličajo.“ Pap. Pij IX. so l. 1847 odobrili to pobožnost ter jo obdarili z mnogimi odpuški. Ta pobožnost deluje za spreobrnjenje grešnikov in nato, da bi se v nas pomnožile tri božje čednosti.

2. Škapulir brez madežnega spočetja Device Marije ali višnjevi škapulir. Tudi ta ni združen z bratovščino. Narejen

mora biti iz volne višnjeve barve; na enem koščku je podoba brezmadežne Device, na drugem Srce Jezusovo in Marijino pod imenom Marijinim s križem na vrhu. Namen tega škapulirja je: a) častiti slavne prednosti Marijine, posebno njeno brezmadežno spočetje; b) moliti, da bi se grešniki spreobrnili k Bogu. Zato je poleg kakega zdihljeja v čast brezmadežni Devici dobro večkrat premišljevati, koliko je Bog storil za naše duše, in kaj pridobiš komu, ako njegovo dušo spraviš z molitvijo v nebesa. Ta škapulir sta začetkom 17. stoletja razodela Jezus in Marija pobožni nuni Uršuli Beninkaza v Neapeljnu. Papež Klemen X. in XI. sta ga potrdila in obdarovala z odpustki. Pobožni možje, kakor sv. Alfonz Ligorij, so ga živo priporočali vernikom, ker je to posebno prijetno Mariji in se taki štejejo k družini Marijini.

3. Z bratovščino pa je združen t. i. črni škapulir ali Matere božje sedem žalosti. Na enem obeh koščkov črnega sukna je podoba žalostne Matere božje. Kakor druge, tako treba tudi črni škapulir zmiraj nositi, po dnevu in po noči, tudi v boleznih, če se hočemo vdeležiti odpustkov; treba tudi moliti vsak dan sedem očenašev, sedem češčenamarij na čast sedem žalosti Matere božje. Začetek tega škapulirja in te bratovščine je tak-le: Sredi 13. veka se je Marija prikazala sedmim bogoljubnim možem plemenitega stanu v Florenciji in jim je naročila, naj ustanove nov red ter nosijo redovniško obleko pa črn škapulir, naj pobožno premišljujejo Marijine žalosti ter to pobožnost razširjajo tudi med drugimi verniki; to je njih naloga. Udje tega novega reda so se imenovali in se še imenujejo „serviti“ ali služabniki Marijini. Ti imajo svojo poglavitno cerkev v Florenciji, posvečeno Marijinemu oznanjenju, s silno imenitno sliko te skrivnosti še od časov svetih ustanovnikov tega reda iz l. 1252.

4. O belem škapulirju z modro-rdečim križem na vsakem koščku bele volne menda še niste nič slišali. To je škapulir p r e s v e t e Trojice. Sv. Janez de Matha in sv. Feliks iz Valoá sta ustanovila red presv. Trojice, ki ga je l. 1198. potrdil papež Inocencij III. Namen mu je bil poleg češčenja presv. Trojice odkupovati in reševati kristjane iz saracenske ali turške sužnosti. Da bi bili tudi drugi kristjani deležni duhovnih dobrot tega reda, se je naslonila nanj posebna bratovščina, ki je redu pomagala deloma z molitvijo, deloma z miloščino ter nosila kot zunanje znamenje tak škapulir. Bilo je teh bratovščin prav veliko. Red in bratovščina, ki jo je sv. cerkev obdarila z mnogimi odpustki,

obstoji še dandanes, in nista potrebna samo zaradi kristjanov na Turškem, ampak tudi zavoljo tistih pravovernikov, ki živé drugje med neverniki ter so zaradi pomanjkanja katoliške službe božje in ker ne morejo redno prejemati milosti sv. zakramentov, v največji nevarnosti, da bodo vekomaj nesrečni.

5. Da nosijo tudi udje 3. reda sv. Frančiška poseben škapulir in pas, je znano. Ta škapulir je navadno od sive volne ter ima podobo s peterimi ranami sv. Frančiška. Kdor ga ne nosi, ni deležen preobilnih duhovnih dobrot, ki so tretjerednikom podeljeni, kakor je to sploh pri vseh bratovščinah. V tem redu, ki ga je ustanovil sv. Frančišek Asiški za ljudi med svetom živeče, za moške in ženske, treba vsak dan zmoliti po 12 očenašev, 12 češčenamarij in 12krat čast očetu . . . ter se postiti pred praznikom sv. Frančiška Asiškega in brezmadežnega spočetja Device Marije. Seveda to ne veže pod grehom, kakor pri nobeni bratovščini ne.

6. Preidem k rjavemu škapulirju ali karmelskemu, in o tem nekoliko več, akoravno s tem število škapulirjev še ni končano; imamo n. pr. še škapulir sv. Jožefa ali rumeni škapulir, škapulir Matere božje dobrega sveta iz l. 1893, škapulir Jezusovega presv. Srca iz l. 1900. Karmelski škapulir pa je tak-le:

Na koscu rjavega, stkanega sukna je navadno natisnjena podoba Marijina z Jezusom, ko ponuja nižje klečečemu redovniku škapulir. Z vrha pa angelci veseli to opazujejo.

Ta mož je sv. Simon Stock, redovnik karmelskega reda na Angleškem, kjer se mu je dné 16. julija 1251 prikazala Mati božja. Redovniki karmelskega reda živé zelo ostro po svojih samostanih, postijo se, molijo veliko po dnevu in po noči ter opravljajo še druga pokorila. Tem redovnikom je Marija po Simonu Stocku izročila omenjeni škapulir. Ta škapulir pa se deli tudi vernikom, ki živé med svetom, in s tem vstopijo v bratovščino karmelske Matere božje, imenovane po gori Karmelu v sv. deželi, kjer je sloveča božja pot Marijina in kjer je svoje dni živel in čudežno deloval prerok Elija.

Simon Stock je živel že izza mladega kakor kak puščavnik starih časov. Tedaj prideta dva Angleža iz sv. dežele ter pripeljeta seboj nekaj karmelitov. Simon videč njih pobožnost in presrčno ljubezen do Marije, prosi ju, naj ga vsprejmeta v svojo družbo, kar se tudi zgodi. Šest let pozneje je bil že redovni general ali najvišji predstojnik vseh karmelitov.

Ta red je imel takrat veliko sovražnikov, ki so ga obrekovali in preganjali. Ko Simon nekega dne z otroškim zaupanjem goreče prosi Marijo, naj nikar ne zapusti reda, katerega je bila sprejela kot svojega otroka, in naj mu pusti vsaj kako znamenje svoje materine brambe in naklonjenosti, se mu prikaže preblažena Devica v nebeški lepoti ter mu podá škapulir rekoč: „Sprejmi, ljubi sin, ta škapulir svojega reda; to je posebno znamenje milosti, katero sem izprosila zate in za vse karmelite. Kdor s tem oblačilcem na sebi umrje, bo obvarovan večnega ognja. To je znamenje zveličanja, bramba v nevarnostih in poroštvo posebnega miru in varstva.“

O le tej prikazni pravi sloveči papež Benedikt XIV., da jo verjame kot zgodovinsko gotovo ter pripomni: „Menim pa, da jo tudi vsakdo more imeti za resnično.“

Oglejmo si te milosti zaporedoma.

a) Poleg tega, da so udje karmelske bratovščine deležni vseh milosti in zaslužnih dobrih del celega karmelskega reda in karmelske škapulirske bratovščine, smemo tudi upati vsled tega razodetja, da bodo udje te bratovščine obvarovani večnega pogubljenja. Izprosi jim Marija od Boga tiste milosti, katere so potrebne za stanovitnost v dobrem ali za pravo spokornost. Torej se morejo nadejati, da bodo zadnjo uro ali prevideni s svetimi zakramenti, ali pa da bodo na posebno prošnjo Marijino mogli obuditi popolni kes, da se bodo torej v milosti božji ločili s svetá.

Da pa ne bi kdo predrzno zaupal in grešil na milost božjo, pripomnim, da se na to milost ne sme zanašati tisti, kdor sicer nosi škapulir, a grdo in razuzdano živi. Kdor namreč milosti, katere mu hoče Marija izprositi, z grehom trdovratno zame-tuje, tak sam uničí obljube in svete namene te usmiljene Matere. Pred vsem treba vestno spolnovati božje in cerkvene zapovedi, poleg tega pa škapulir zmiraj nositi in s pobožnim namenom.

Ob materini roki varno hodi dete; njegova krivda pa je, če se brani materine roke ter mu vsled tega izpodleti, da pade. Vsi imamo dobro mater v preblaženi Devici Mariji. Vse enako ljubi. Kdor pa se ji posveti na poseben način, more biti tudi zagotovljen njenega posebnega varstva. Ob njeni roki se varno potuje skozi življenje. Človek pa more v svoji hudobiji vodilno roko Marijino tudi odbiti od sebe, tedaj se izpodtakne in pade, globoko pade.

V neki vasi na Gorenjskem je živel početkom l. 1899. premožen mizar; bil je vdovec in namenjen oženiti se drugič. Že je bil dvakrat na oklicih, kar se ta zadeva grozno obrne. Dne 9. svečana pride mizar pozno zvečer domov. Kako se prestraši njegova hči, ko zagleda očeta vstopiti s čisto premočeno, pomazano obleko in razmršenimi lasmi. Vreme ni bilo neugodno; kaj bi se mu bilo pač zgodilo? Edino, kar je rekel, je bilo: „Dekle, jutri zjutraj mi pripravi zajutrek dovolj zgodaj, moram z doma proč.“ Po zajutreku hiti hči v očetovo spalnico in najde na postelji škapulir. „Oče so danes brez škapulirja“, zakliče hčerka, „kaj naj to pomeni; saj še svoj živ dan niso storili tega?“ S škapulirjem v roki hiti za očetom. Že je mož izginil; zvečer so ga izvlekli iz — Sore. Česar ni mogel storiti prejšnji večer, zgodilo se je danes; nevidna moč, ki mu ni pustila utoniti prejšnji dan, je bila — v škapulirju. (Mesečnik „Ave Maria“; Linz, l. VI., zv. 8, str. 148.)

Škapulir je zaveza z Marijo Devico, je posebno znamenje tistih, ki so si Marijo izvolili za svojo Mater. Škapulir na tebi te torej opominja, da moraš skrbno čuti nad svojimi mislimi, besedami in dejanji ter gojiti v svojem srcu krščanske čednosti: ponižnost, zmernost, pravičnost, božjo ljubezen, zatajevanje samega sebe.

b) Druga milost pri bratovščini karmelskega škapulirja je, da Marija varuje take svoje častivce v raznih nevarnostih duše in telesa. Zgledov za obojno varstvo imamo dovolj. Kako hvaležni moramo biti božji Materi za to obljubo in prevzeto skrb! Preljubi v Gospodu! Prišla bo ura, ko bomo še le prav spoznali, koliko strašnih skušnjav je odpodila Marija zaradi naše ljubezni do nje, in kolikokrat je tega in onega obvarovala obupne malosrčnosti zaradi obljube sv. škapulirja. (Zgleda gl.: Kržič „Zbirka lepih zgledov“, I, 541.)

c) Neizrečene vrednosti je tudi tretja milost zaradi trpljenja v vica h. Kakih 70 let po prikazni, ki jo je imel Simon Stock, se je prikazala preblažena Devica papežu Janezu XXII., ter mu priporočila, naj brani karmelski red ter obljubila, da bo duše udov karmelskega reda in te bratovščine s svojo mogočno priprošnjjo, in prej ko mogoče, posebno ob sobotah po njih smrti reševala iz vic ter jih peljala na sv. goro večnega življenja.

Ta papež je v svojem razglasu dne 3. sušca 1322 naznanil vsem vernikom to posebno milost; imenuje se sabotni razglas ali sabotna obljuba (sabatina).

Da to zadnjo milost dobiš, ljubi kristjan, moreš stanovsko čistost ohraniti t. j. v deviškem, zakonskem ali vdovskem stanu

pošteno živeti in vsak dan duhovne ure (Marijine dnevnice) moliti. Kdor ne zna brati, mora namesto Marijinih dnevnice vse od sv. cerkve zapovedane poste izpolnjevati in se še ob sredah in sobotah zdrževati mesnih jedi. Če bi pa tebi nikakor ne bilo mogoče ne duhovnih ur moliti, kar velja zlasti o preprostih delavnih ljudeh, in ne teh postov izpolnjevati, smeš si te dve dolžnosti od spovednika dati spremeniti v kako drugo dobro delo, n. pr. kako molitvico. Sploh pa treba vedeti, da je samo to bratovska dolžnost, ker je bilo ob vpisovanju naloženo, vse drugo je prostovoljno.

Iz vsega tega razvidite, predragi v Kristusu, da s sprejetjem sv. škapulirja storimo sebi uslugo neizrečene vrednosti, Marijo pa s tem očitno počastimo in razveselimo. Če Marija celo tistim prosi milosti, ki grešno živijo in malo marajo za njeno čast, kako milostljivo in radostno se pač še le ozira na tiste, ki sprejmo in nosijo njen škapulir, le da bi jo s tem očitno počastili ter pokazali svojo ljubezen.

Ko se posvetiš Mariji ter slovesno pred altarjem sprejmeš iz duhovnikovih rok znamenje sv. škapulirja, ki si ga pripravljen vse življenje nositi na sebi, počastiš s tem Marijo očitno, ter ji pokažeš svojo ljubezen. Prava ljubezen ima sicer svoj sedež v srcu, vendar pa ima bolj malo ljubezni, kdor se sramuje, pokazati jo tudi po zunanje. Iz sv. pisma vemo, da se bo božji Sin sodni dan sramoval tistih, ki ga na tem svetu niso hoteli očitno, pred ljudmi spoznavati. Tako bo tudi Marija vedela razločiti tiste, ki so se na zemlji potegovali za njeno čast ter jo očitno, javno častili, od tistih, ki so se sramovali njenega oblačilca, njene časti in slave. Zato nahajamo s temi in drugimi škapulirji oblečene tudi najjimenitnejše veljake vseh stanov, vmes tudi kralje in cesarje, kakor n. pr. Rudolfa I. habsburškega, Ludovika IX., kralja francoskega; zakaj z Marijnim oblačilcem oblečen biti je nekaj jako častnega in koristnega.

Naj sklenem! Rečem le še to-le. S svetimi škapulirji tega ali onega imena je neka posebnost. Druge pobožnosti so namreč navezane na gotove kraje in čase, pobožnost, ki je združena s tem ali onim škapulirjem, pa je za vsak kraj in vsak čas. Povsod, kamorkoli greš, verni kristjan, vidi Jezus, vidi Marija (ali tudi sv. Frančišek) na tebi znamenje svoje obleke, znamenje tvoje velike ljubezni; povsod in vselej častiš s tem in onim

škapulirjem Jezusa in Marijo; še ko spiš, skazuješ jima čast, zaupanje in ljubezen. Zato tudi povsod govore škapulirji zate, povsod in vselej te škapulirji priporočajo Jezusu in Mariji v vedno varstvo na tem in onem svetu. Le hvaležen bodi za to vse dni svojega življenja Jezusu in Mariji, ne žali jih z nobenim grehom, pa vesel vzdihni večkrat proti Bogu z Izaijevimi besedami: „Oblekel me je v oblačilo zveličanja in me ogrnil z obleko pravičnosti.“ Amen.

Val. Bernik.

2. Ugovori zoper krščansko spravo.

Če tedaj svoj dar prineseš k oltarju
in se tam spomniš . . . in daruj svoj
dar. Mat. 5, 23.

Četudi nas naš božji Zveličar pogosto svari, naj se ne pregrešimo z jezo in sovraštvom do svojega bližnjega; četudi žuga tistim, ki so krivi tega greha, s hudimi kaznimi, kakor se razvidi iz ravnokar prebranega sv. evangelija; četudi govore pogosto pridigarji in spovedniki o grehu nespravljivosti, se dobé vendar le povsod ljudje, ki žive s svojim bližnjim v sovraštvu in o kaki spravi nečejo nič vedeti. Mesto da bi spoznali in poravnali svojo krivico, si znajo pomagati z raznimi izgovori. Ali kako prazni in ničvredni so pogosto ti izgovori! In ker tudi današnji sv. evangelij govori ravno o tem, zato si oglejmo za danes najnavadnejše in sodimo sami, li smemo tudi zanaprej svoj greh — greh sovraštva — še tako opravičevati in izgovarjati?

Človek ima, žal, to slabost, da vedno trdi, da je ravno to in tako prav, kar in kakor je sam storil. In prav zato skuša vsak svoj greh čisto opravičiti ali — kjer to ni mogoče — vsaj zelo zmanjšati. Skopuh izgovarja svojo lakomnost, češ nimam nič odveč, ne morem dati revežu; k jezi nagneni opravičujejo svojo strast s tem, da jih drugi jeze in dražijo; in tudi v sovraštvu živéči dobe dovolj izgovorov, in menijo, da zanje ne velja zapoved Gospodova: Če ne odpustite ljudem, tudi vam vaš Oče ne bo odpustil vaših pregreh.“ Kateri izgovori so to?

1.) Marsikdo pravi: „Saj ne morem premagati svoje jeze. Ne morem pozabiti, kar mi je ta in ta hudega storil. Zmiraj se mi vrivajo misli na to; ne morem pomagati.“ — Res je, da se v našem srcu pogosto zbudi spomin na žalenje in storjeno kri-

vico, da naša kri takorekoč znova zavre in bi se radi še enkrat zmaščevali. Toda zoper take navale more naša narava ravno toliko, kakor če se naenkrat vrinejo nečiste misli. Ali kakor se moramo boriti zoper te in jih skušati si izbiti jih iz glave, tako je tudi naša dolžnost, da zatremo misli na nekdanja žaljenja in krivico. Seveda to ne gre kar lahko, marveč treba se je zateči k sveti veri, kar ta veleva, k molitvi, kjer molimo: *Odpusti nam naše dolge*. — In zato ti, ki živiš v sovraštvu in se nočeš poravnati, češ, da ne moreš premagati svoje jeze, kaj pa si že storil, da bi jo zatrl? Ali si odlil olje od tistega ognja, ali si še le novega prililjal? Ali si se kaj bojeval, si kaj molil za spravljivo srce? Ali nimaš nasproti sam rad sovražnih misli in si domišljuješ stvar še vse hujše kot je v resnici? Ali mar ne govoriš rad o razžalniku in ne pripoveduješ li rad tisto žaljenje drugim, ko si ga že stokrat povedal in to zlasti takim ljudem, o katerih veš, da bodo držali s teboj, ti pritrjevali in te le še bolj vtrdili v sovraštvu. Da, ljubezni do samega sebe je preveč, premalo ljubezni do bližnjega, premalo tudi premagovanja!

2.) So pa drugič taki, ki govore: „Saj odpustim, ali prve stopinje ne morem narediti. Če me oni nagovori, bom jaz tudi rad govoril.“ Če vsak misli tako, ne bo nikoli prišlo do sprave, eden mora začeti. Glej predragi, ki se še nisi poravnal s svojim bližnjim; tvoj nasprotnik čaka nate, da mu ponudiš roko; on bi morda to sam rad storil, pa si ne upa. Res je morebiti on ravno tako, morda še bolj kot ti, dolžan pričeti, ali če se ti premagaš, si si zato tudi večje zasluženje pri Bogu pridobil. — Toda, da ti tega ni treba storiti, imaš pripravljen drug izgovor, namreč:

3.) „Če ga jaz prvi nagovorim, mi bo on surovo odgovoril, ali pa bo dejal, da se je zdaj pokazalo, kdo ima prav.“ Mogoče bi bilo to, a gotovo ni. Veliko bolj smeš pričakovati, da boš sovražnika s svojim ljubeznivim vedenjem pridobil, da se bo sramoval in spoznal svojo krivico. Če pa bi se to ne zgodilo in bi ti nasprotnik res odgovoril osorno in prevzetno ali pa bi te še celo ne pogledal ne, kaj zato? Ti si storil svojo dolžnost; oni je ni. Sodil ga bo Bog, ti pa bodi miren. Toda kdor noče odpustiti, išče novih izgovorov. Tak bi bil:

4.) „Meni se je zgodila prevelika krivica, ki je ne morem ne pozabiti, pa tudi ne odpustiti.“ „Prevelika“, praviš? Menda ne večja, kot našemu Gospodu in Zveličarju? Ljudje, ki jim ni storil niti najmanjše krivice, ga bijejo v obraz, ga zasramujejo,

se mu divje rogajo in norčujejo iz njega; dà, zahtevajo celo njegovo smrt in ga nazadnje res umoré. Li smemo za take pričakovati odpuščanja? In vendar je molil Kristus: *Oče, odpusti...* Ravno takó je ravnal sv. Štefan. In sv. Frančišek Saleški je dejal: „Če bi mi izdril eno oko, bi ga z drugim še vedno prijazno pogledal.“ Se je li tebi zgodilo kaj hujšega? — Nadaljni izgovor:

5.) „Saj sem mu že večkrat odpustil. Kaj pomaga, če sem zopet dober.“ Gotovo vam je znano, da je nekoč apostol Peter vprašal Zveličarja: *Kolikokrat naj odpustim svojemu bližnjemu? Morda sedemkrat?* in da je Kristus odgovoril: „Ne sedemkrat, ampak sedemdesetkrat sedemkrat.“ Res je, da nas včasih kdo ne enkrat, marveč večkrat razžali, in da je včasih hudo odpustiti. Ali kadar nam bo najtežje, spomnimo se, kolikokrat tudi mi Boga žalimo in vendar upamo in pričakujemo od Njega odpuščanja. — Pa še en izgovor imamo, za katerega se skuša navadno vsakdo skriti in da je:

6.) „Saj odpustim svojemu sovražniku v srcu. Nimam nobenega sovraštva do njega, ali govoriti ne morem več ž njim.“ Tako govorjenje je laž in goljufija. Če ne moreš sovražnika videti ali govoriti ž njim, bodi prepričan, da mu nisi odpustil od srca. Pa obrnimo okoli: Če bi imel ti kakega domačega ali sosedo, ki noče s teboj govoriti, se te ogne, kjer bi te imel srečati, svoj obraz od tebe obrne in vseeno ljudem pravi, da nima nič proti tebi, mu boš li verjel? Gotovo porečeš: Dokler me ne pogleda in ne ogovori, toliko časa ne morem verjeti, da mi je odpustil.“ Ravno to velja tudi tebi. Res, ni potrebno, da bi s takim sklepal posebno prijateljstvo ali zaupanje, da, če ti je dal pohujšanje, se ga moraš naravnost ogibati, pač pa mu ne smeš v srcu nič hudega želeči, mu vse dobro privoščiti, pa tudi na zunaj pokazati, da si mu odpustil.

To so torej na kratko izgovori, s katerimi se hoče vsakdo opravičiti pred svetom, svojo vestjo in pred Bogom. Toda tisti, ki nam je zapovedal: *Odpuščajte, da vam bo odpuščeno*, ki nas je učil moliti: *Odpusti nam naše dolge, kakor mi odpuščamo*, pozna naša srca in nas bo po tem sodil. In spominjajmo se vedno besed apostola Pavla, ki jih je pisal Efežanom: *Naj ne zaide solnce nad vašo jezo. Za zgled pa si vzemimo sv. patrijarha Janeza Miloščinarja.* (Zbirka lepih zgledov. II. str. 138, 10.)

Da, ko bi se ravnali po tem vsi, da ne bi zašlo nikoli solnce nad našo jezo, da ne bi sovraštva držali nikoli čez en

dan, o potem bi bilo naše življenje slajše in prijetnejše, podobno onemu življenju po smrti, kjer ni več sovraštva, ne nevoščljivosti, marveč večna ljubezen. Amen. † *Ant. Lombár.*

Šesta nedelja po binkoštih.

1. *Usmiljenost Kristusova.*

Množica se mi smili.
Mark. 8, 2.

Sveto pismo, to božje pisanje iz nebes, ima na vseh svojih svetih straneh zapisane besede, za nas tako tolažljive: Bog počasi dela, kadar kaznuje, hitro pa, kadar se usmili. Ali hočete zgledov? Adam je grešil, in kaj je storil Bog? Šele proti večeru ga je Bog poklical ter ga kaznoval. Takrat, ko je bil splošen potop, je deževalo 40 dni in 40 noči. Zakaj je Bog to pripustil? Ali ni mogel v krajšem času potopiti sveta? Sveti Krizaston pravi nató: „Bog je rabil zato toliko dni, da bi se jih vsaj nekaj s pomočjo pokore rešilo, ko so videli, da toliko ljudi poginja.“ Bog je mogel, toda on ni hotel sveta naenkrat končati, ker je hotel pokazati, da le počasi kaznuje, hitro pa se usmili. Kdaj bi končal, ko bi hotel iz svetega pisma navajati še več zgledov njegovega usmiljenja? Kdo je šel prazen od Zveličarja ki je prosil njegove pomoči? Kjer je hodil, šlo je tudi usmiljenje za Njim. Samo današnji sveti evangelij premišljujmo in občudovati moramo, kako neskončno usmiljeno je presveto Srce Jezusovo. On sedi med tisočero množico ter jo pogleduje z ljubeznivimi očmi in pravi: *Množica se mi smili.* O zlata beseda Jezusova! In to usmiljenje ni bilo zgolj zunanje, ni prišlo iz mrzlega srca, kajti precej po tem so bile množice nasičene. Kristus je svoje usmiljenje dejanski pokazal. Ali ni torej nam v veliko tolažbo, da imamo tako usmiljenega Jezusa za svojega Odrešenika? Tu je zdravilo za bolna srca, tu je krepčilo za slabotne, tu je tolažba za zapuščene, tu je rešitev za vse! O, ko bi nam usmiljenje Kristusovo bilo vedno pred očmi, koliko manj bi šteli vzdihljajev in solzâ, koliko več zadovoljnosti bi bilo med nami! Kajti vir tega usmiljenja še ni usahnil. Jezus je danes in včeraj vedno isti. Ker pa hočem vam v srca vsaditi ljubezen do Jezusa, tedaj premišljujmo danes usmiljenje Kristusovo iz trojnega stališča:

1. Kristus nam kaže svoje usmiljenje prvič v tem, da ravnava z nami, kakor zdravnik s svojimi bolniki. Kedarkoli človek greši, tedaj je bolan na duši; ker pa Jezus pravi: *Kaj koristi človeku, ako si ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi*, — tedaj moramo priznati, da je dušna bolezen najhujša bolezen, če tudi mnogi tega ne poznajo. O kako tak človek potrebuje zdravnika, da bi ga ozdravil! In kdor hoče, da ozdravi, ta mora klicati z Davidom: *Gospod usmili se me, ozdravi mojo dušo, kajti nasproti Tebi sem se pregrešil*. — Kdor pravi, da nima greha nad seboj, ta laže, pravi sv. Janez. Kal za to dušno bolezen nosimo vedno seboj, namreč hudo nagnjenje, to nesrečno dedščino, katero smo prejeli od svojih prvih staršev, dan za dnevom se nahajamo v nevarnosti, da se v grehah pogubimo. Ali nam ni torej potreba, da pošljemo po zdravnika? — In glejte, Kristus se nam je iz ljubezni in usmiljenja ponudil, da nam streže kot usmiljeni zdravnik. In kako skrbno on opravlja svojo službo! Iz lastnega nagiba je ustanovil neštevilno vrsto zdravil, da jih rabi pri bolnikih. Ta zdravila so: beseda božja, molitev in razne priprošnje, sveti zakramenti, ti potoki milosti božje, presveta daritev, ta vir neprecenljive vrednosti. Pa Kristus ne podaja samo zdravil, ampak on kot zvesti zdravnik tudi ostane pri bolniku ter ga spremlja celo življenje. On prebiva neprenehoma v presvetem zakramentu, ker se je v svoji neskončni ljubezni tako ponižal, ter prišel iz nebes na svet, zvest svoji obljubi: *Glejte, jaz ostanem pri vas do konca sveta!* In tudi to mu še ne zadostuje. On celo kliče in vabi rekoč: *Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, in jaz Vas bom poživil!* O, dragi moji, spoznajmo torej to Njegovo neskončno usmiljenje in ljubezen, pojdemo z zaupanjem k našemu zdravniku Jezusu Kristusu, in oblečeni v obleko spokornosti se operimo v Njegovi presveti Krvi! Iz srca moramo torej obžalovati tiste kristjane, ki prezirajo svete zakramente misleč, da jih oni ne potrebujejo. Taki ne spoznajo opominov, katere Bog svetu pošilja, oni iščejo miru svojih vesti tam, kjer ga ne morejo najti, h Kristusu pa nočejo iti, temu izvoru vse sreče in miru, ker so preošabni. O pomislimo dobro, da pride tudi za take enkrat dan zaslužene kazni!

2. Kristus nam kaže v drugič Svoje usmiljenje s tem, da nam kakor dober vladar, kakor naš zaveznik hiti na pomoč, da nas reši naših sovražnikov. Da to usmiljenje bolje razumemo, čujte neko dogodbo.

Zgodovinarji pripovedujejo, da je bil neki mogočen vladar, po imenu Kleonin, od sovražnika napaden. Njegovo glavno mesto je bilo oblegano in on je bil v skrbeh, kako bi pomagal svojim podložnikom. Pisma pa ni bilo poslati mogoče. Kaj je tedaj storil? Zaukazal je enemu svojih vojakov, na čegar zvestobo se je zanesel, naj gre k sovražnikom, ter naj ž njimi vred kot begun strelja s pušicami na glavno mesto. Zaukazal mu je pa, da sme rabiti samo tiste pušice, katere mu bo on dal. In vladar je dal pušice, na katerih je bilo zapisano: „Hrabro se borite, Kleonin, vaš vladar, pride takoj ter vas reši sovražnikov.“ In vojak je streljal te pušice; ko so prebivalci glavnega mesta prejeli prvo pušico in brali ta napis, tedaj se jim je v prsih razgrela hrabra kri, pogumno so padli na sovražnika ter ga premagali sami.

Glejte, dragi v Gospodu! tudi mi služimo nekemu Gospodu; ta gospod je Kristus, katerega prerok Izaija imenuje vladarja miru. Njegovo mesto na zemlji je sveta cerkev, v kateri živimo, vsi verni kristjani so pa vojščaki, ki se bojijo. To mesto Gospodovo oblega sovražnik dan na dan. Ta kruti, zviti sovražnik je tisti, o katerem pravi sv. Peter: *Satan, vaš zopernik, hodi okoli kakor rjoveč lev, in išče, koga bi požrl.* Svet se seveda posmehuje temu sovražniku, on pravi, da je hudobni duh samo strašilo za male otroke, ali pa izmišljotina za preproste ljudi. Ako pa Kristus in apostoli o njem tolikokrat in tako resno govore, to pač ne more biti strašilo. Strašilo bo hudobni duh za take ljudi takrat, ko jih bo že imel v svoji oblasti, žal, da bo prepozno, da bi se rešili njegovih krempljev. Ravno radi tega, ker svet tako malo gleda na hudobnega duha, ravno radi tega se tako globoko pogreza v njegovih zanjkah. Res, — Kristus je nekoliko oslabil moč hudobnemu duhu, in kdor se trdno oklene Kristusa, temu satan zastonj nastavlja. Ali žal, da ima hudobni duh toliko podpirateljev in zvestih pristašev tu na zemlji. Kristus imenuje take ljudi plevel, kajti oni izrujejo iz srca najdražji zaklad, katerega ima, namreč sveto vero, edino tolažbo, kakršne svet ne more podeliti. Ta plevel so pa tudi tisti ljudje, tisti sužnji greha, ki se pred nobenim grehom ne sramujejo, ki živijo kot živali, z nogami teptajo cerkvene in božje zapovedi, ki ne poznajo nobenega drugega Boga, kakor denar in pa uživanje. To so sovražniki, ki oblegujejo dandanes zveste pristaše Kristusove, ki so toliko bolj nevarni, ker vedno občujejo in živijo z nami. — Toda tukaj se kaže zopet usmiljenje Njegovo. Tudi on je poslal vojščake s pušicami, da nas branijo. Te pušice so beseda

Božja, nauk Jezusa Kristusa, o katerem pravi sv. Pavel: *Samo Kristus in njegova sv. cerkev so naši pravi učeniiki.*

3. Kristus nam pa kaže svojo usmiljenost tudi s tem, da nas kakor pravični sodnik vzame v svoje zavetje, kadar trpimo krivico. In od koga pa človek trpi največ krivice? Od satana, kajti ta je naš največji sovražnik; on je spravil ves človeški rod pod svojo oblast. In tu je vstal naš Zveličar, naš rešitelj, kakor svitla zvezda na jasnem nebu. S Seboj je pripeljal pravičnost in usmiljenost. Pravičnost mu je naložila vse grehe celega sveta na rame, in obložen s tem neznosnim bremenom je šel prelivaje Svojo dragoceno kri na goro Kalvarijo. Z druge strani je pa prišlo usmiljenje ter se zvezalo s pravičnostjo, in Kristus, naš Rešitelj iz nebes, je nagnil zadovoljno svojo glavo na lesu sv. križa z dopadenjem nad to zvezo med Bogom in med ljudmi in potrdil je to zvezo z dragoceno krvjo, ki je tekla v obilni meri iz njegovih presvetih ran. Rešeno je bilo človeštvo, premagano peklo, oproščeno človeštvo iz verig satanovih, — priborjen je bil uhod v nebesa z Njegovo smrtjo na križu. Da bi to Njegovo usmiljenje prav naslikal, zato mi manjka besedi.

O grškem kralju, ki se je imenoval Kodrus, pripoveduje zgodovina prelep zgled ljubezni do vdanega mu ljudstva. Atene, njegovo prestolno mesto, je bilo v sovražnikovih rokah, in kralj je že obupal, da bi mogel premagati sovražnike. Povprašal je torej takratno Delfiško prorokovališče, kaj bi se moralo storiti, da bi se vojska srečno končala. Preroki, kateri so veljali takrat pri paganih za nezmotljive, so odgovorili, da bo vojska takrat končana srečno, ke dar bo kralj sam, namreč Kodrus, ubit v vojski. To so izvedeli tudi sovražniki in izdali so povelje, da ne sme kralja nikdo umoriti. Zato se je preoblekel v preprostega vojaka, šel je v boj in sovražna sulica ga je zadela, mrtev se je zgrudil na tla. Ko so ga sovražniki spoznali, so se prestrašili, zbežali so, in ljudstvo je bilo rešeno. Tako je ta kralj z zadovoljno smrtjo rešil svoj narod, zato je vedno živel v spominu njegovem.

Čudite se gotovo tej ljubezni do nesrečnega ljudstva. Glejte, ta ljubezen je le senca tiste ljubezni, katero je imel in ima naš Gospod Jezus Kristus do nas, do svojega izbranega ljudstva. Kaj je storil on, da nas je rešil? Do hlapca se je ponižal Gospod angelov, da je rešil suženstva človeški nevredni rod, pokoren je bil najnesramnejšim, surovim hlapcem, On trikrat sveti, mo gočni Bog! Ta ljubezen Njegova je neizmerna! O blagor vam,

zapuščeni! Tu vam pokažem tolažnika! Naj vam tudi hudobni svet pomoči odreče, oklenite se z vso močjo Njega, ki je rekel: *Blagor žalostnim, ker oni bodo potolaženi.* Blagor vam, ki ste potrli, ki krivico trpite. Tu vam pokažem maščevalca vaše nedolžnosti in preganjanja. Naj vas preganjajo, naj vas zaničujejo, naj vas zatirajo; On je pravičen sodnik, ki nikogar ne zapusti. Blagor vam, lačnim in potrebnim, vam, ki se potite v potu svojega obraza za vsakdanji kruh, tukaj vam pokažem vašega Očeta. Naj tudi pritiska revščina na vaša vrata z vso silo, le trkajte na Njegovo usmiljeno srce, in odprlo se vam bode, kajti on je tisti, ki je rekel: *Meni se množica smili.* On še živi, tisti, ki je s sedmerimi kruhi nasitil 4000 ljudi, njegova roka je še mogočna, potok Njegove ljubezni še ni usahnil. O, oklenimo se njegovega neskončno usmiljenega Srca, da bomo enkrat z njim sklenjeni večno tam gori. Amen.

Iv. Baloh.

2. Življenje po veri.

Kaj mislite, dragi v Kristusu, zakaj je bilo toliko ljudi pokončanih v groznih valovih pri splošnem potopu? Ali kaj je rešilo Noeta in njegove domače nesrečne smrti? Da rečem ob kratkem: Nevera je bila kriva nesreče onih ljudi, ki so lahkomišljeno živeli, greh delali, in jim ni bilo mar za besede Noetove, ki je napovedoval hudo kazen božjo. Po veri pa je bil Noe rešen. Dragi v Kristusu, tako se godi še sedaj. Da toliko ljudi nesrečno umrje, temu je kriva nevera. Koliko ljudi je po širnem svetu, ki jim ni mar za sv. vero, da ne govorim o onih nesrečnih, katerim še ni prisvetila luč edino zveličavne vere sv. katoliške Cerkve. Mi, dragi kristjanje, verujemo in smo tako srečni, da smo bili po sv. krstu sprejeti v sv. katoliško Cerkev. Sv. apostol Pavel pravi v današnjem listu (Rom. 63): *Ali ne veste, da, kateri koli smo krščeni v Kristusu Jezusu, smo v njegovi smrti krščeni?* Kristus je umrl za naše grehe; po sv. krstu smo tudi mi odmrli grehu in moramo še vedno umirati grehu, zatirati grešno poželenje, sploh, živeti, kakor nas uči sveta vera. O tem nekoliko besedi.

Vže sama pamet nam pové in po sv. veri še bolj spoznamo, da je Bog, Stvarnik nebes in zemlje. Vemo, da je Bog večni, vseveden, vsemogočen. Bog je vstvaril nebo in zemljo in vse

kar je. Bog je tudi povsod pričujoč, on je povsod in ve za vse, njemu ne moremo nič prikriti. Sveta vera nas pa še posebno uči, da je Bog tudi pravičen Sodnik; pa tudi sama pamet nam pové, da mora tako biti. Pomislite, dragi v Kristusu, kako žalostno bi bilo stanje človekovo, ako ga ne bi tolažila v njegovem trpljenju živa vera, veselo upanje, da je dobri Bog pripravil nebesa njim, ki ga ljubijo. Res, najbolj nesrečno bitje bi bil človek, ako bi ne bilo povračila po smrti: Tukaj na svetu mučiti se celo svoje življenje ali še pomanjkanje, revščino, žejo, lakoto trpeti in brez upanja na boljšo prihodnost! Grozno žalostno! Nadalje vprašam vas, verni kristjanje: ali naj prejmejo mučeniki, ki so za sv. vero prellili svojo kri, pravim, ali naj prejmejo ti ravno tako plačilo, kakor tisti, ki so jih mučili? Človek, ki lepo krščansko živi, ne le, — da nikomur ne dela krivice, ampak še veliko dobrega v čast božjo, iz ljubezni do bližnjega, tak naj bi imel isto plačilo, kakor brezveren človek, ki naklada greh na greh in dela krivico Bogu in bližnjemu. Ne, nikakor ne: Bog je pravičen Sodnik. Po smrti nas čaka večnost, srečna ali pa — nesrečna. *Oko ni videlo, uho ni slišalo in v srce človekovo ni prišlo, kar je Bog pripravil tem, ki ga ljubijo.* Tako nas uči sv. vera, ki pa tudi pravi, da čaka pekel, neizmerna nesreča, večno pogubljenje tiste, ki delajo greh in umrjó v nespokornosti. Ako te resnice natančno premislimo in potem pogledamo v svoje življenje, bomo znabiti spoznali, da smo vže velikokrat ravnali krivično ter s tem zapadli sodbi božji in, da se imamo zahvaliti le usmiljenju božjemu, da smo še ostali pri življenju. Bog noče smrti grešnika, On noče, da bi bil kdo pogubljen; da je to resnica, lahko nekoliko spoznamo sami na sebi, da nas ni končal s smrtjo takrat, ko smo grešili vpricho vsemogočnega Boga. Bog je povsod pričujoč, in človek, kadar stori greh, greši vpricho Boga vsemogočnega, pravičnega Sodnika, ki more pri tej priči precej po storjenem grehu s smrtjo kaznovati grešnika. In kje je potem duša tega nesrečneža!

Mi verujemo, dragi v Kristusu, da je Bog, da je povsod pričujoč, da je Bog pravičen sodnik, toda kakšno je naše življenje? Ali se ne zgodi mnogokrat, da se spozabi ta ali oni tako daleč, da stori greh, da žali Boga, pa ne z enim grehom, ampak naklada greh na greh in to vpricho Boga pravičnega Sodnika? Ne tako, dragi v Kristusu, mi verujemo, zato pa skrbimo, da bo tudi naše življenje vravnano po sv. veri. V smrti Jezusa

Kristusa smo krščeni, zato moramo odmreti grehu in živeti le Bogu, z drugo besedo: živeti moramo po sv. veri.

Res, neskončna je milost sv. vere; tudi mi smo v sv. veri, po sv. krstu smo sprejeti v sv. katoliško Cerkev. Da bomo pa imeli korist od tega, skrbimo, da bomo živeli, kakor nas uči sv. vera, v kateri hočemo živeti in umreti. Vsaj vemo dobro, kako nam je živeti, vemo kaj je volja božja. Bog nam je povedal, kaj od nas tirja, v desetih zapovedih; pa te so morali spolnovati vže Judje v stari zavezi. Mi smo kristjanje, krščeni v smrti Jezusa Kristusa: spolnovati moremo torej nauk Jezusov, ki ga je zapustil sv. katoliški Cerkvi. Kar nas uči sv. Cerkev, to trdno verujemo, in kar nam Ona zapoveduje spolnovati, to hočemo tudi storiti. *Kdor ne veruje, bo pogubljen*, pravi Jezus Kristus sam, večna resnica. Pa vera mora biti živa, to se pravi, kristjan mora v dejanju pokazati, kaj veruje. Poslušajte, dragi v Kristusu, kaj vam povem.

Marsikateri otroci dobro vedo, da morajo starše ubogati, da Bog zapoveduje: „Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in da ti bo dobro na zemlji“. Toda vprašam vas, krščanski starši, ali ste vže zadovoljni, če otroci to vedó, delajo pa ravno nasprotno? Ali, kdo drugi dobro ve, da zapoveduje sv. Cerkev: „Bodi ob nedeljah in praznikih s spodobno pobožnostjo pri sv. maši;“ pa kdo ne ve, da to ni dovolj le vedeti, ampak tudi storiti tako. Vemo tudi, da je dolžnost vsacega kristjana, vsaj enkrat v letu prejeti sv. zakramente; toda storiti je treba tako, pa ne le prejeti sv. zakramentov, ampak vredno prejeti; ako torej kdo ni opravil spovedi za veliko noč, ali če je znabiti ni dobro opravil, je njegova stroga dolžnost, to poravnati. Kdor veruje in bo krščen, bo zveličan; mi smo prejeli sv. Krst, krščeni smo v smrti Jezusa Kristusa, le skrbimo, da bo naša vera res živa, da bomo živeli po sv. veri, potem smemo upati, da bo tudi nam odkazal Bog, pravični sodnik, presrečno mesto onih, ki Boga ljubijo.

Umrl je naš Gospod Jezus Kristus za nas, zavaljo naših grehov; odmrirno tudi mi vsakemu grehu, naj velja, kar hoče; krščeni smo v smrti Jezusa Kristusa, torej živimo od sedaj zanaprej le za Boga, ne toliko iz strahu pred pravičnim sodnikom, ampak iz ljubezni do usmiljenega Odrešenika. Ako smo do sedaj grešili, obžalujemo, prejmemo vredno sv. zakramente in sklenimo nadalje živeti, kakor nas uči sv. vera. Ne, vpricho Boga nikdar več ne

storiti greha, ter s tem žaliti Jezusa, ki je iz ljubezni do nas umrl. Zahvalimo se danes prav zvesto za milost sv. vere, za milost sv. krsta, ki je nekak začetek neizrečenih dobrot in milosti, ki jih prejemo kot udje sv. katoliške Cerkve. Jezus Kristus nam je zaslužil milost sv. krsta; po Jezusu smo deležni postali vseh milosti: Jezusa smo pa prejeli po Brezmadežni Devici Mariji; k Njej se torej zatecimo in jo prosimo, da bi se po Njej mogli prav zahvaliti za milost sv. vere, za dobroto, da smo po sv. krstu vsprejeti v sv. katoliško Cerkev, v kateri hočemo zvesto živeti in srečno umreti. Amen.

Iv. Gnidovec.

Sedma nedelja po binkoštih.

O sv. čistosti.

Varujte se lažnjivih prerokov!

Mat. 7, 15.

Najlepša vseh čednosti je pač sv. čistost. Ona nas povzdigne nad vse pozemeljsko, povzdigne nas, kakor sv. Bernard pravi, celo nad angele. Kakor je pa ta čednost lepa, ravnotako je težko ohraniti jo, ker ona ima največ sovražnikov. Sovražniki so v nas, sovražniki zunaj nas. Poželjivost, ki je ostala v človeku kot nasledek prvega greha, ta nas vedno vleče navzdol. Zraven tega nam pa še nastavljajo zanjke zunaj nas svet s svojo zapeljivostjo in pa hudobni duh, ki vedno okrog hodi, kakor rjoveč lev, in išče, koga bi požrl. Da bi vas nekoliko utrdil v sklepu, po katerem hočete ohraniti sv. čistost, bodisi deviško, bodisi zakonsko, hočem vam danes govoriti o tej nebeški čednosti. Govorim pa ravno današnjo nedeljo o tej čednosti, ker so lažnjivi preroki sv. čistosti napovedali zlasti hud boj in kakor zgrabljivi volkovi preže na čiste duše. Podati vam hočem pripomočkov, da bi se jih mogli varovati in da bi s čisto dušo in s čistim telesom služili Bogu.

Začnem v Imenu Jezusovega in želim, da bi bila v tej uri z nami milost našega Gospoda Jezusa Kristusa.

Sv. čistost je tista čednost, vsled katere človek premaguje vsako neredno meseno poželenje. Rekel sem neredno poželenje. Stvarnik sam je namreč poželenje položil v človeško natoro, ker on

hoče, da se človeški rod množi. Pa temu rednemu poželenju se sme ustreči le v sv. zakonskem stanu, in na taki način, da se doseže namen zakonskega stanu. Čistost je tedaj dvojna: Zakonska in deviška. Čist je tisti, ki v prostem stanu zatere vsako meseno poželenje; čist je pa tudi tisti, ki v zakonskem stanu živi po namenu, ki ga je Bog postavil.

I. Sedaj nastane prvo vprašanje: **Zakaj moramo ohraniti stanovsko čistost?**

1. Zato, ker je Bog zapovedal. Že v starem veku je Bog dal zapoved med gromom in treskom: *Ne prešestvaj.* In v 1. listu do Tesaloničanov berem: *To namreč je volja božja, da se zdržite nečistosti; da vsak izmed vas vé svoje telo ohraniti v svetosti in časti, ne po gnanju poželenja, kakor neverniki, kateri Boga ne poznajo.* (3, 4.) In sv. Peter piše: *Prosim vas, zdržite se mesenih želj . . ., imejte lepo življenje.* (1. Petr. 2, 11.) Ko je Jezus Kristus na gori učil, je obljubil čednostnim ljudem različne dari: Ubogim je obljubil nebeško kraljestvo, krotkim posest zemlje, žalostnim tolažbo, usmiljenim je obljubil usmilenje. Tistim pa, ki bodo čistega srca, tistim pa je naravnost obljubil, da bodo Boga gledali. Ker je torej Bog zapovedal, tedaj moramo vsak po svojem stanu čisto živeti.

2. K temu nas pa tudi nagiba naša človeška čast, ker vsi smo ustvarjeni po božji podobi. Človek obstoji iz duše in telesa; telo je zavoljo prvega greha umrljivo, duša pa je neumrjoč duh, ki ima um in prosto voljo; je torej Bogu podobno, po božji podobi ustvarjeno bitje, ker Bog je zgolj duh, večten ima neskončen um in je popolnoma prost. Človeško čast nam lepo popiše David v svojem 8. psalmu: *Kaj je človek, da se ga spominjaš, ali sin človekov, da ga obiskuješ? Le malo si ga znižal pod angele, ovenčal si ga s slavo in častjo, ter ga postavil čez dela svojih rok.* — In ta človek, katerega je Bog obdal s tako častjo, naj bi se vdal podli, živalski poželjivosti, ali se ponižal celo pod žival? To bi se reklo skruniti podobo božjo; tak človek bi ne bil gospodar svojega mesa, marveč njegov suženj. Zatorej predragi, spoštujmo v sebi človeško čast s tem, da vsak po svojem stanu skrbno ohranimo sv. čistost.

3. Pa ta skrb nam bo še bolj pri srcu, če pomislimo, da smo ne le ljudje, marveč tudi kristjani. O kristjan, premišljuj svojo čast! Pri sv. krstu si bil posvečen na duši in telesu. Postal si otrok božji, ud Kristusovega duhovnega telesa in tempelj sv. Duha.

Zatorej je vsaka nečistost oskrumba Kristusovega telesa in greh zoper od sv. Duha. Sv. apostol Pavel piše do Korinčanov: *Ali ne veste, da so vaša telesa udje Kristusovi? Ali ne veste, da so vaši udje tempel sv. Duha, kateri je v vas, in da niste sami svoji. Kupljeni ste z drago ceno; častite in nosite Boga v svojem telesu.* (1. Kor. 6, 15.)

— Kristijan! Po sv. krstu si bil pa tudi sprejet v občestvo svetnikov in si zadobil pravico do sv. zakramentov. O kolikokrat si že nasitil svojo dušo s sv. Rešnjim Telesom! Kolikokrat že se je stakala presv. Rešnja Kri iz Jezusovega Srca v tvoje srce. In ti, ki si okusil to nebeško mano, bi imel še veselje tavati po blatu grde nečistosti? Ne, ne; kdor se zaveda svoje časti kot kristijan, ta se bo s studom odvrnil od te grde pregrehe; on si bo na vso moč prizadeval ohraniti zvesto stanovsko čistost.

4. Pa če pomislimo, da je od te čednosti odvisna naša časna in večna sreča, gotovo se je bomo iz celega srca oklenili. Čistosti nasprotna pregreha ima za seboj silno žalostne nasledke. Nesramnež oslabi svoje telo, pade v ostudne, neozdravljive bolezni in umrje zgodnje smrti. Pa še hujši so nasledki gledé dušnih moči. Tak človek kmalu zgubi veselje za Boga, za molitev in božjo službo; nikdar ni iz srca vesel, marveč otožen in klaveren hodi okrog, delo ga ne veseli, vse mu je sitno in nadležno. Potem pride pa še zaslepljenost. Tak človek namreč nič več ne spozna natore in hudobije le te pregrehe; kar se mu je prej zdelo pregrešno, zdi se mu zdaj le slabost človeška in nazadnje mu vest nič več ne očita te pregrehe. In tako vedno manj misli na Boga, nazadnje ga popolnoma pozabi ali pa taji in kakor je živel, tako tudi umrje — trdovraten grešnik.

Kaj pa v večnosti? Sv. pismo naravnost pravi, da „nečistniki ne bo videli nebeškega kraljestva.“ In sv. Pavel pravi: *Ako pa kdo tempel božji oskruni, ga bo Bog končal. Zakaj tempel božji je svet, in ta ste vi.* (1. Kor. 3, 17.)

Predragi! Ako ima tedaj ta pregreha tako žalostne nasledke za čas in večnost, o varujmo se je! Prizadevajmo se za sv. čistost na duši in telesu, v mislih, željah, besedah in dejanju. Ubogajmo sv. Pavla, ki zopet piše: *Ker imamo tedaj take obljube, očistimo se vse gnjusobe mesa in duha (v mislih besedah in dejanju), in dopolnimo posvečenje v strahu božjem.* (2. Kor. 7, 1.)

Sv. čistost je poleg ponižnosti najlepša vseh nravnih čednosti. Kajti ona pomeni zmago duha nad okornim mesom. Čim hujši je poželenje, čem močnejši so skušnjave, tem sijajniši

je zmaga. Zatorej ima vsak človek, tudi malopridnež, nehoté spoštovanje pred čistim človekom. Celo pagani so občudovali to čednost. Rimljani so imeli poseben tempel, kjer so čistili boginjo čistosti — Vesto. V službo te boginje so bile posvečene posebne device, ki so morale čisto živeti. Zavoljo čistega življenja pa so bile v takih čisljih pri ljudstvu, da vsakdo, tudi cesar sam jih je postavil na svojo desnico, kadarkoli se je ž njimi sešel. In če se je vojskovodja zmagovit vračal iz vojske in ga je ljudstvo z veliko slovesnostjo peljalo v slavilnem vozu, pa se je zgodilo, da je srečal tako Vestalko, je stopil z voza in je devico spoštljivo pozdravil. In če so hudodelnika peljali na morišče, pa je slučajno Vestalka prišla nasproti, se je žarilo hudodelniku lice, ker je bil oproščen smrtne kazi. Glejte, tako so neverniki spoštovali devištvo in čisto življenje; neverniki, ki niso poznali pravega Boga. Mi pa, ki imamo pravo vero, in vemo kaj je božja volja, bomo si na vso pomoč prizadevali ohraniti in utrditi stanovsko čistost, ker le tako si zagotovimo časno in večno srečo.

II. Drugo vprašanje: Katera so pa tista sredstva, ki nam pomagajo ohraniti stanovsko čistost?

Ako hoče človek sv. čistost ohraniti, mora imeti dušen stan v pravem redu, t. j. telo mora biti pokorno duhu, duh pa Bogu. Mi se moramo tedaj vsega zdržati, kar redi in pase meseno poželenje. Na drugi strani pa moramo vse storiti, kar našega duha povzdiguje in oblažuje.

a) Prvi pripomoček za ohranitev stanovske čistosti je tedaj goreča molitev za dar zdržnosti, zlasti ob času skušnjave. Presladko ime Jezus ima veliko moč zoper skušnjave. Potem je dober pripomoček vedna misel na božjo vsega pričujočnost. Bog vse vidi . . . Nadaljni pripomoček je: Premišljevanje neskončne ljubezni Jezusove, ki nas je odkupil z drago ceno svoje sv. Krvi, in za povračilo nič drugzega ne tirja, kakor čisto, nedolžno srce. Drugi pripomočki so: Spomin poslednjih reči: *Spomni se . . .* Češčenje presv. device Marije. Pater Segneri pripoveduje: Neki jezuit je spovedal nečistnika (mladeniča), pa ga ni mogel odvezati. Rekel mu je, naj torej moli vsako jutro tri češčenamarije za rešitev iz pregrehe. Čez več let pride zopet k njemu, pa samo z malimi grehi. „Duhovni oče me gotovo več ne poznate, jaz sem tisti, ki ste mi dali to pokoro in sedaj že dolgo nimam tega greha. Povejte to na prižnici.“ Neki vojak je to pri pridigi slišal, začel tudi moliti češčenamarije in bil

je oproščen pregrehe. Dobri pripomočki so tudi: Češčenje angela variha, sv. Jožefa, Alojzija, pogosti sprejem sv. zakramentov. Sv. Rešnje Telo je tista moka, tisto vino, iz katerega device prihajajo.

b) Kdor se hoče čistega ohraniti, se mora varovati nevarnosti v greh. *Kdor nevarnost ljubi . . .* Kdor se poda v tako nevarnost, o kateri se ve, da človek v njej kaj lahko pade v greh, tak človek stori velik greh samo zato, ker se je lahkomišljeno podal vanjo. Posebna nevarnost je shajanje mladih ljudi obojega spola, naj si bo pri kakšnem delu ali kjerkoli, ako ni zanesljivih ljudi, postavim staršev, zraven. Prazen je tukaj vsak izgovor, da nobeden nič hudega ne misli, da si delajo le kratek čas itd. Človek bi to že verjel, ko bi vsakdanja, žalostna skušnja drugače ne učila. — Kadar pa človek zoper svojo voljo pride v tako tovaršijo, potem naj posnema egiptovskega Jožefa, Suzano.

Varujte se posebno gostilen in plesú, ker tamkaj se pokopljuje nedolžnost. Sv. pismo nam daje svarilen zgled. Herod vidi plesati svojo hčer iz divjega zakona. Omamljen od njene lepote in pohujšljivega obnašanja jo pokliče k sebi in ji obljubi vse dati, kar bo tirjala, četudi polovico kraljestva. Kakšno žrtev je ona tirjala, vam je znano: Glavo sv. Janeza Krstnika. Kakšna kazen! Cerkveni zgodovinarji pravijo: Da se je nekoč pod nogami Herodijade led udrl. Do vratu je tičala v vodi, led se je zopet zedinil in ji glavo odrezal. Z nogami pa, ki so visele v vodi, je cepetala, kakor bi plesala. Bog nikomur ne ostane dolžan. — Velike nevarnosti ima v sebi nezmernost, posebno v opijanljivih pijačah. Pijanost in nečistost sta dve sestri; kjer je ena, tam je rada tudi druga. Koliko pregreh bi izostalo, ko bi se ljudje varovali pijanosti. Nadalje lenoba, ki je vseh grdob grdoba. (David v ps.) V kakih nevarnostih so šele tisti, ki dan za dnevom postavajo, in noč in dan postopajo in samo grešne naklepe kujejo.

c) Važen pripomoček za ohranitev stanovske čistosti je čuječnost nad nagnjenjem srca, čuječnost nad očmi, ušesi, ustmi itd., velika zmernost v jedi, posebno pa v pijači, in pa redna delavnost. Sv. Hijeronim se poda v puščavo, pa skušnjave ga grozno napadajo. Molitev in premišljevanje ga ne reši. Pač pa delo — učenje hebrejskega jezika.

Preimenitno pa je, da vsako, tudi najmanjšo skušnjava z božjo pomočjo precej zatremo.

Mati je bila z dvema hčerkama pri ognjišču. Veronika, stareja, naloži drv na žrjavico, in da bi naredila ogenj, piha z vso močjo. Odleti pa velika iskra in pade Veroniki na obleko. Ta začne vpiti: Oh moja obleka, moja obleka! Vrže železne klešče iz rok in hitro odstrže iskro, tako da je obleka nepoškodovana ostala. Lizika, mlajša pa ji očita: Čemu počneš tako reč, kakor da gori cela hiša. Nato mati: Lizika, ne huduj se, Veronika je prav ravnala. (Fiat applicatio.)

Predragi v Gospodu! Zdelo se mi je potrebno, govoriti enkrat o sv. stanovski čistosti, in sicer zato, ker je to ena najlepših нравnih čednosti, pa tudi zato, ker je ta čednost v največji nevarnosti. Povedal sem le to, kar je najbolj potreba, sklepe pa delajte sami. Ohranite sv. čistost vsi, bodite zakonski ali ledični, vsak po svojem stanu, ker ona je vir družih čednosti.

Pobožni oče je imel štiri ljubeznjive otroke, ki so mu bili pomoč in tolažba v starosti. Če je na večer truden prišel domu, so hitro priskočili k njemu, obrisali mu pot s čela in pripovedovali, kaj so se čez dan koristnega naučili, kako se razvedrili, in oče je imel veliko veselje nad njimi. Nekega večera so mu prinesli mal šopek in starejši pravi: „Oče! Danes smo pa zložili tale šopek in kaj menite, ktere barve smo volili?“ — „Povejte, ljubi otroci, prav radoveden sem, kako je vsakteri volil.“ — Janez, starejši sinko, pravi: „Jaz sem volil rdečo barvo, ker ona je barva ljubezni.“ — Prav, ljubi Janko, rečejo oče; ko bi ljudje imeli več ljubezni, bi mi imeli na zemlji sveti raj. Zemlja je lepa dovolj, samo ljudem manjka priprostega ljubečega srca.“ — „In jaz, povzame Jožek, jaz pa sem si izvolil modro barvo, ker ona je kakor modro jasno nebo, podoba veselosti.“ — „Prav, ljubi Jožek“, — „saj nam je vsem prijeten človek, ki je veselega srca.“ — „Jaz pa, reče Micika, volila sem zeleno barvo, ker upanje kmetovalca, rastoče žito, je Bog obdal z zeleno obleko.“ Oče: „Prav si storila ljuba Micika, barva zelena je barva upanja, in kaj bi mi počeli brez upanja.“ — „Jaz pa“, oglasi se mali Lojzek, „volil sem belo barvo, ker ona je podoba nedolžnosti; in kinč mladosti je čednost čistosti.“ — Nato povzame oče besedo: „Ljubi otroci! Vsi ste prav volili, Lojzek pa je najbolje volil, ker bela barva je podlaga družih barv, in nedolžnost je vir vseh drugih čednosti. Zatorej ohranite nedolžnost srca, potem vam ne bo manjkalo ljubezni, ne upanja, ne veselosti. Iz oči čistega človeka se sveti veselost in žar božje ljubezni.“ Amen. P. H.

Pogled na slovstvo.

A.

1. *Cerkveni spomeniki lavantinske škofije*. I. Dekanija gornjegrajska. Spisal Avguštin Stegenšek. S 162 slikami in 3 tablicami. V Mariboru l. 1905. Založil pisatelj. 8° XVI + 240. Broširan izvod stane 5 K, vkusno v platno vezan 6 K 20 vin.

Drugi narodi, ki razpolagajo z večjim bogastvom in z mnogimi dušnimi silami, so že pred več leti začeli izdajati cerkvene in sploh umetniške spomenike svojih pokrajin. Lepe publikacije izdajajo Nemci, n. pr. Die Bau- und Kunst-Denkmäler von Westfalen, Kunst- u. Geschichts-Denkmäler Mecklenburgs, ali Čehi n. pr. Podlaha-Šittler: Soupis pamatek historických a uměleckých v pol. okresu Sedlčanskem itd. Slovenci stopamo bolj počasi a trdno; zdaj smo prišli tudi mi na vrsto. „Društvo za krščansko umetnost v Ljubljani“ goji že ves čas svojega obstanka „željo, da bi se sistematično preiskale vse cerkve domače škofije, da bi se omislili njih tlorisi, fotografijski snimki zunanjščine in važnejših notranjih umetnin, ter da bi se vse to izdalo s točnim popisom.“ (Tretje izvestje itd. 1902, str. 3.) Ker pa ima društvo drugega posla preveč z ocenjevanjem načrtov, osnutkov itd., ni še prišlo do izvrševanja tega namena. Kar se temu društvu še ni posrečilo, se je pričelo izvajati na Štajerskem. Nedavno je izšla knjiga z zgoraj navedenim naslovom. Lepa misel je tu našla svojega mojstra v osebi prof. Avgušтина Stegenška. Z obširnimi znanjem, z veliko vnemo in redko vztrajnostjo nam je podal prvi sad svojih preiskav. Tu ne popisuje samo umetniško-zgodovinsko važnih cerkva, ampak vse po vrsti, najprej župne, potem podružnice; samoobsebi pa je umevno, da nas opozarja na važnejše stavbe in spomenike. S tem popisovanjem se nam nudi celotna slika vseh cerkvenih stavb in njenih posameznih delov.

Knjiga je razdeljena na 14 poglavij. V prvih enajstih popisuje cerkvene stavbe in spomenike enajstih župnij gornjegrajske dekanije. Te župnije so: Solčava, Luče, Ljubno, Sv. Frančišek, Rečica, Nacaret, Mozirje, Sv. Mihael nad Mozirjem, Nova Štifta, Gornji grad, Šmartno. V 12. poglavju je osem pregledov, ki so rezultat preiskav gledé velikosti, starosti cerkva, gledé njih oprave, kiparskih izdelkov, slik in slikarjev. Trinajsto poglavje razpravlja o svetnikih, ki se časté v gornjegrajski dekaniji, s posebnim ozirom na patrocinije oglejske in solnograjske cerkvene pokrajine. To poglavje je obširno (str. 185—218) in trudapolno. V 14. poglavju sta uporabljena za zgodovinsko-obredne študije dva lučka opravilnika ali zapisnika cerkvenih opravil, ki se vrše med letom.

Razvidno je, da je snov tega zvezka zelo bogata. Nekateri oddelki so prav natančni, rekli bi, skoro prenatanični. Knjiga ni zanimiva le za one, ki poznajo dotične kraje, ampak ima splošno vrednost in se bo pripikula vsakemu domoljubu. Kraji se nam kmalu udomačé, ker lepe slike pojasnjujejo besedilo. Nekatera poglavja so poučna za vsakega izobraženca, n. pr. o božjem grobu in o češčenju svetnikov na Slovenskem.

Ta knjiga je obogatila naše na tem polju še skromno slovstvo z lepim doneskom in posvetila v marsikak temen kotiček naše umetnostne zgodovine, hkrati pa je prvi kamen zgradbe, na kateri smemo čestitati lavantinski škofiji.

Viktor Steska.

2. M. Zemljič: *Kartuzijanskega brata Filipa Marijino življenje*. — Maribor 1904. Tisk tiskarne sv. Cirila. Str. 411. Cena s poštnino K 2-20.

V slovečem zajčkem samostanu pri Konjicah je speval kartuzijan brat Filip v staronemškem jeziku lepo Marijino življenje. Srečna je bila misel in želja premil. lavantinskega kneza in škofa (v čigar rojstnem kraju še sedaj pričajo razvaline zajčjega samostana o davnih dneh, ko je Filip tam peval slavo Marijino), da bi kdo posnel ta Marijin slavospev v milih slovenskih glasih. Kaplan Matija Zemljič se je odzval tej želji ter je v 11.272 rimanih jambskih verzih preložil izvirnik na slovenski jezik.

Kar se tiče vsebine, je spevano Marijino življenje v živi veri in plamteči ljubezni srednjega veka. Kar je kartuzijan Filip v starih knjigah lepega našel o Mariji, vse to je strnil v ljubezniv slavospev. Seveda je med tem mnogo legendarnega, mnogo, kar je izšlo iz apokrifnih evangelijev v ljudsko sporočilo, toda to nič ne škodi. Ljudska duša snuje o milih osebah evangelija, kjer zastane izvirno poročilo, zlato nit naprej in tako nastanejo legende, polne ljubke naivnosti, vdane vere in čiste poezije. V naših hladnih časih, kjer kritika vse prevladuje, seveda moramo skrbno ločiti legendo in zgodovinska dejstva, da ne prepustimo vere nasprotnikom v zasmeh, vendar tudi nam vsa kritika ne more zabraniti, da se ne bi veselili otroške vere in globoke poezije davno minolih časov, ter si tako ohranili v duši toplo čuvstvovanje, ki ga tako pogreša naša mrzla doba. Za kritika je zanimivo, da kartuzijan brat Filip z nobeno besedo ne omenja Veronike, ko opeva dosti natančno križev pot. Znano je, da srednjeveški učenjaki še niso poznali imena Veronike, temveč so Kristusovo podobo samo imenovali tako, najbrže po „vera ikon“ (prava podoba). (Primeri Kirchenlexikon, Christusbilder III, 4. b.)

Prevod Zemljičev je prav dober. Zdi se nam, da je g. prelagatelj jako dobro pogodil preprosto dikcijo preprostega kartuzijana. Jezik teče gladko, ljubko, časih zveni naivno, kakor je naivna lepa legenda. Rime so res tuintam nekoliko manj blagoglasne (dékla - tékla itd.), toda pri 11000 vrsticah človek ne sme biti kdovekako izbirčen. Pač pa bi želeli, da bi gospod prelagatelj, če mu bo oskrbeti drugo izdajo, močno predelal peti spev. Epizoda o tisti ženi po našem mnenju žali nežna čuvstva, s katerimi se moramo bližati Materi - Devici. Ne vemo, kako se je izrazil brat Filip — najbrže je prevod veren — toda mi smo drugi, kakor so bili preprosti, a močni verniki srednjega veka. Našega rodu se pollašča hiperetezija in zato se moramo izražati o o nežnih stvareh silno nežno. Dosti bi bilo, da bi morda pesnik namignil le dvom, ki se je vzbudil v glavi žene, da se je je radi tega dvoma vzbudila v glavi silna bolečina, in da ji je Dete po priprošnji Device vrnilo zdravje.

Sicer pa je knjiga tako lepa, da ne potrebuje še posebnega priporočila.

Dr. A. U.

B.

1. *Kurze Anleitung zur Verwaltung des hl. Bußsakramentes*. Spisal A. Schick. Fulda, Actiendruckerei. Cena M. 0-80.

Pregledno sestavljena ročna knjižica jasno obravnava vprašanja o podeljenju, odrekanju in odlašanju odveze grešnikom iz navade, povračljivcem in priložnostnim grešnikom. Zlasti nam ugaja, da vsporedno navaja pisatelj mnenja znamenitih moralistov strože in milejše struje. Samemu sebi v tolažbo

bo spovednik rad posegel v težavnih slučajih po tej knjižici, kedar je milo ravnal z grešnikom v spovednici, pa mu vest pozneje pravi, da je bil morda preprizanesljiv. Sicer je strog biti lažje, kakor mil, kaj pa je v posameznem slučaju boljše, uče pač razmere. — Pisatelj hodi milejšo pot.

O znanju in razmerah pri zaročencih govori zelo jasno. Dodatno obravnava za spovednika težavno dolžnost spraševanja grehov zoper šesto božjo zapoved pri otrocih in odraslih; zlasti le - ta odstavek bo dobro došel mlajšim spovednikom. Knjižico toplo priporočamo.

P. J.

2. *Handbuch der Kunstgeschichte* von Dr. E r i c h F r a n t z, Professor an der Universität Breslau. Freiburg im Breisgau. Herdersche Verlagshandlung. 1900. 8° 448 str.

Sedanja doba zahteva, da vé vsak izobraženec vsaj nekoliko iz zgodovine upodablajočih umetnosti. Večji narodi imajo mnogo učilišč in zato mnogo profesorjev, ki to stroko poučujejo. Kdo bi se torej čudil, da je zadnja leta izšlo toliko ročnih in učnih knjig o zgodovini umetnosti. A vsaka knjiga, ki izide, ni še dobra in priporočilna. Moderni, vsako nravnost prezirajoči duh je vplival tudi na to vrsto knjig tako, da se ne more vseprek priporočati, zlasti ne učeči se mladini. Ker je pa izšlo že obilo teh knjig, je lahko izbirati. V nemškem jeziku so izšle poleg drugih zadnja leta tri lepe knjige, ki obravnavajo umetnost, in ki se smejo dati v roko vsakemu človeku. Te tri knjige so: Kuhn: *Allgemeine Kunstgeschichte*. Dr. Adolf Fāh: *Geschichte der bildenden Künste* in Frantz: *Handbuch der Kunstgeschichte*. Prva izmed omenjenih knjig izhaja v zvezkih in še ni dokončana. Izšlo je 36 zvezkov à 3 K 60 vin. Delo je krasno, a obširno in drago, zato si ga ne more vsakdo omisliti. Fāh je sicer cenejši (30 K), a tudi te cene ne more vsakdo zmagati. V tem slučaju pa je priporočila vredna Frantzova knjiga, ki stane nevezana 10 K 80 vin., vezana pa stane 13 K 20 vin. Ta knjiga je pripravna za uk, ni preobširna, pa tudi ne prekratka; krasi jo 393 podob; jezik jedrnat, umljiv, pa vendar ne suhoparen.

Delo je razdeljeno, kakor vsa druga te vrste. Najprej govori o vzhodni umetnosti, potem o grški, etruški in rimski, o zgodnji krščanski, islamski, o romanski, gotiški in renesanski in naposled o novejši. Lepe in izbrane podobe krasé knjigo in spopolnjujejo besedilo. Slike se nanašajo kakor popisi na stavbarstvo, slikarstvo in kiparstvo.

Za lastni uk, za navod pri pouku drugih, posebno za darila dijakom to delo toplo priporočamo.

V. Steska.

3. *Katolický lidový katehismus*. Paedagocky a časově zpraecoval Fran Spirago. Přeložil dle V. vydání Fr. Kalvoda. Část I., II. a III. V Olomouci 1904. Nákladem R. Prombergra, knihkupec. Cena K 6. —

„Katolický lidový katehismus“ ni izvirna knjiga; g. Kalvoda podaja v ti knjigi prevod znanega in priljubljenega katekizma izpod peresa Fr. Spiraga, c. kr. profesorja na nemški gimnaziji v Pragi. Ker je Spiragov katekizem tudi Slovencem znan, omenjam samo kratko, da je ta katekizem poljudna in času primerna knjiga, obenem pa priročna knjiga za katehete in pridigarje. Katekizem je izšel v treh delih. Prvi del obsega nauk o veri, drugi nraoslovje, tretji nauk o milosti. Knjiga je sestavljena na podlagi pedagogike in nje namen je, vse tri dušne moči enakomerno omikati, namreč: pamet, misel in voljo. — Prevod je gladek in natančen.

4. I. B. Lobry: *Populárni katechetická kázání*. I. výklad Creda. Upravil Method Zavoral, český kazatel v Jihlavě. V Olomouci 1905. Nákladem knižkupectví R. Prombergra. Cena seš. 40 h. —

„Populární katechetická kázání“ od Francoza Lobry so izšle kot priloga homiletične knjižnice „Kazatel“ v prevodu M. Zavorala. S prevodom te knjige se je izpolnila davna želja čeških pridigarjev, ki so jo izražali javno v strokovnih časnikih ali pa v zasebnih pismih uredništvu „Kazatele“. V knjigi Lobry-ja se stvarno razlaga Credo, deset božjih zapovedi, sv. maša, očenaš, češčenamarija itd.; razlage so pisane v iskrenem tonu in plemeniti obliki. Poljudne razlage oživljajo in dokazujejo krasni, primerni zgledi. Pridigarji, ki hočejo v sistematičnih propovedih pokazati poslušavcem vso lepoto naše sv. vere, najdejo v tehle razlagah izvrstno priročno knjigo. — Prevod gospođa Zavorala se čita kakor izvirnik. Dozdaj je izšlo 5 snopičev.

5. *Májové květy*, čili nábožné rozjímání o blahoslavenej Panne Marii. Spisal Franko V. Sasínek, jubilární kňaz biskupstva báňsko-bystrického. V Ružomberku. 1904. Knižnica kazatelská. Svázok 1. —

Starosta slovaških pisateljev Fr. V. Sasínek je še zmirom neumorno delaven. Piše znanstvene članke za slovaške časnike, prevaja iz tujih jezikov, ali tudi na dušno hrano za svoje priljubljeno preprosto slovaško ljudstvo ne pozablja. V 1. zvezku „Kazatelske knjižnice“ je lani izdal zbirko poljudnih govorov o milostih, čednostih, radostih in žalostih Device Marije; o njeni smrti, vnebovzetju in proslavi v nebesih. V knjižici se nahaja 30 kratkih govorov prirejenih za vsak dan meseca majnika. G. Sasínek je znan kot dober govornik, zato so tudi njegovi govori v tej knjižici polni živahnosti.

6. *Ježiš Kristus vo sviatosti oltárnej*. Napisal Jozef Hajdušek, lazarista-missionár. Knižnica kazatelská. Svázok 2. V Ružomberku 1904.

Duhovnikom mora biti veliko ležeče na tem, da bi verniki skazovali spodobno čast presv. Rešnjemu Telesu. Ali vsak iz skušnje vé, da verno ljudstvo ne izkazuje spodobnega češčenja presv. R. Telesu. Odkod to? Glavni vzrok je ta, da ljudstvo nima žive vere v pričujočnost Jezusa v zakramentu sv. Rešnjega Telesa; kjer le-te žive vere ni, tam ni tudi spodobnega češčenja; češčenje je izraz žive vere. In da bi češčenje presv. R. Telesa med vernim ljudstvom bilo trajno, stanovitno, mora ga vzdrževati ljubezen do Jezusa pričujočega v tem presv. zakramentu. Kdor ima gorečo ljubezen do Jezusa v zakramentu presv. R. Telesa, ta mu bode zmirom in vsepovsod skazoval spodobno čast. Zavoljo tega morajo duhovniki buditi in utrjevati živo vero v pričujočnost Jezusa v zakramentu sv. R. Telesa in čim češče bodo govorili o „zakramentu ljubezni“, o njegovih milostih in dobrotah, tem prej se razneti v srcih poslušavcev velika, iskrena ljubezen do njega. In iz te ljubezni bode vzniklo spodobno češčenje. To živo vero vzbuditi, utrditi in ljubezen razneti so zelo sposobne propovedi Slovaka Jož. Hajduška, katere so se sedaj po njegovi smrti v pričujoči knjigi izdale. Škoda tega mladega slovaškega duhovnika! (Rodil se je l. 1870. in že l. 1903. je vsled sušice umrl.) Njegova nadarjenost združena z marljivostjo bi bila še z marsikaterim izbornim delom obogatila homiletično slovaško književnost.

Fr. Štingl.